

Č.j. OU-PO-OSZP3-2023/002695- 016

Prešov 09. 06. 2023

ROZHODNUTIE VYDANÉ V ZISŤOVACOM KONANÍ

Okresný úrad Prešov, odbor starostlivosti o životné prostredie, oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia ako príslušný orgán štátnej správy podľa ustanovenia § 5 ods. 1 zákona č. 525/2003 Z.z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a § 3 ods. 1 písm. e) zákona č. 180/2013 Z.z. o organizácii miestnej štátnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ako správny orgán podľa § 1 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov a ako príslušný orgán podľa § 3 písm. k) v spojení s § 56 zákona č.24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov, *rozhodol* podľa § 29 ods.11 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a § 46 a § 47 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov, po vykonaní zisťovacieho konania pre zmenu navrhovanej činnosti „Ťažba nevyhradeného nerastu – tehliarskych hĺn na ložisku Močarmany“ navrhovateľa Leier Baustoffe SK s.r.o., Pribylinská 3, 831 04 Bratislava, IČO: 35 890 509 takto:

Zmena navrhovanej činnosti, „Ťažba nevyhradeného nerastu – tehliarskych hĺn na ložisku Močarmany“, uvedená v predloženom oznámení o zmene navrhovanej činnosti, ktorá sa bude realizovať v obci Petrovany, časť Močarmany, katastrálne územie Močarmany, na parcelách, podľa registra KN „C“ 2937/27, 2935/4, 2936/2.

s a n e b u d e p o s u d z o v a ť

podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

V súlade s ustanovením § 29 ods. 13 zákona o č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov sa určujú nasledujúce podmienky na eliminovanie alebo zmiernenie vplyvu navrhovanej činnosti na životné prostredie:

1. Obmedziť emisie tuhých znečisťujúcich látok zo všetkých zariadení a miest vzniku, napr. odsávaním, odprašovaním, zvlhčovaním, hermetizáciou.
2. Navrhovaná činnosť je podmienená zabezpečením ochrany archeologických nálezov, ktoré Krajský pamiatkový úrad Prešov určuje v samostatnom rozhodnutí.
3. Odskrýkovanie realizovať v mimovegetačnom a v mimohniezdom období.
4. V prípade zahniezdenia brehule alebo inej avifauny v stenách ťažobného priestoru, nechať časový priestor na ich vyhniezdenie.

5. V prípade vzniknutého liahniska obojživelníkov ponechať časový priestor na ich vyliahnutie.
6. V prípade výskytu invázných nepôvodných druhov rastlín, uvedených v národnom zozname alebo v zozname Európskej únie, je navrhovateľ povinný zabezpečiť ich odstránenie spôsobom uvedeným vo vyhláske MŽP SR č. 450/2019 Z.z., ktorou sa ktorou sa ustanovujú podmienky a spôsoby odstraňovania invázných nepôvodných druhov a starať sa o pozemok tak, aby sa zamedzilo ich šíreniu.
7. Ochránovať okolitú poľnohospodársku pôdu tak, aby sa ťažbou nezhoršila jej kvalita.
8. Zabezpečiť riadne a neškodné odvedenie dažďových vôd z lokality navrhovanej činnosti.
9. Kontrolovať a udržiavať systém odvádzania banských vôd z ťažobného priestoru.
10. Dbieť o ochranu podzemných a povrchových vôd a zabrániť nežiaducemu úniku látok do pôdy, podzemných a povrchových vôd a nenarušiť odtokové pomer územia.

Upozornenie:

Podľa § 24 ods. 2 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o posudzovaní vplyvov“) **dotknutá verejnosť**, ktorá prejavila záujem na navrhovanej činnosti má postavenie **účastníka konania** v povoloňovacom konaní k navrhovanej činnosti.

Podľa § 38 ods. 5 zákona o posudzovaní vplyvov ak príslušný orgán zistí nesúlad návrhu na začatie povoloňovacieho konania k navrhovanej činnosti s týmto zákonom alebo s rozhodnutím vydaným podľa tohto zákona, alebo s jeho podmienkami, vydá záväzné stanovisko, v ktorom túto skutočnosť uvedie a zároveň poučí navrhovateľa. Ak zistený nesúlad spĺňa kritéria zmeny navrhovanej činnosti uvedenej v § 18 ods. 1 alebo ods. 2 zákona o posudzovaní vplyvov na ŽP, príslušný orgán upozorní na povinnosť doručiť príslušnému orgánu oznámenie o zmene navrhovanej činnosti.

Odôvodnenie

Navrhovateľ Leier Baustoffe SK s.r.o., Pribylinská 3, 831 04 Bratislava, IČO: 35 890 509, (ďalej len „navrhovateľ“), predložil dňa 27. 04. 2022 Okresnému úradu Prešov, odbor starostlivosti o životné prostredie, oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia (ďalej len „OÚ Prešov“) podľa § 18 ods. 2 písm. d) a podľa 29 ods. 1 písm. b) zákona o posudzovaní vplyvov oznámenie o zmene navrhovanej činnosti „Ťažba nevyhradeného nerastu – tehliarskych hĺn na ložisku Močarmany“, vypracovaný v súlade s prílohou č. 8a zákona o posudzovaní vplyvov, na vykonanie zisťovacieho konania podľa zákona o posudzovaní vplyvov.

OÚ Prešov oznámil všetkým známym účastníkom konania, že dňom doručenia oznámenia o zmene navrhovanej činnosti sa začalo podľa § 18 správneho poriadku správne konanie vo veci posudzovania predpokladaných vplyvov zmeny navrhovanej činnosti na životné prostredie.

OÚ Prešov dňa 28. 04. 2022 zverejnil oznámenie o predložení oznámenia o zmene navrhovanej činnosti podľa § 29 ods. 6 písm. b) zákona o posudzovaní vplyvov na webovom sídle Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky a dňa 29. 04. 2022 informáciu pre verejnosť podľa § 24 ods. 1 zákona na webovom sídle OÚ Prešov a zároveň zaslal žiadosť o stanovisko k oznámeniu o zmene navrhovanej činnosti rezortnému orgánu (Ministerstvo hospodárstva SR), povoľujúcemu orgánu (Obvodný banský úrad v Košiciach), dotknutému orgánu (Okresný úrad Prešov, odbor starostlivosti o životné prostredie, Okresný úrad Prešov, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií, Okresný úrad Prešov, pozemkový a lesný odbor, Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Prešove, Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru v Prešove, Okresný úrad Prešov, odbor krízového riadenia, Krajský pamiatkový úrad Prešov, Ministerstvo obrany SR, Ministerstvo životného prostredia SR, odbor štátnej geologickej správy), dotknutej obci, (obec Petrovany).

Navrhovaná činnosť je zaradená v zmysle prílohy č. 8 zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon EIA“) do kategórie :

1. Ťažobný priemysel

Položka č. 15. Ťažba ostatných nerastov, ak nie sú uvedené v položkách č. 1-6, 9-14 od 100 000 t/rok do 200 000 t/rok alebo od 5 ha do 10 ha záberu plochy (zist'ovacie konanie)

Opis zmeny navrhovanej činnosti:

Dôvodom zmeny navrhovanej činnosti je záber plochy na dobývanie a spracovanie tehliarskej suroviny s výmerou 9,8121 ha v nasledujúcom období do 31.12.2036 (16 rokov). Projektovaný ročný objem ťažby je 199 tis. ton/rok. Tento záber plochy na dobývanie súvisí so zabezpečením tehliarskej suroviny z ložiska nevyhradeného nerastu Močarmany (LNN II. časť), pre existujúcu prevádzku výrobného závodu na výrobu tehál spoločnosti Leier Baustoffe SK s.r.o., Pribylinská 3, 831 04 Bratislava. Ťažobná činnosť bude realizovaná v rámci činnosti vykonávanej banským spôsobom. Dobývanie je projektované spôsobom metódou stenového lomu, na troch rezoch a troch porubových frontoch. Začiatok ťažobných prác je navrhnutý od severnej hranice záujmového územia. Práce budú nadväzovať na súčasné rozfárané 3 ťažobné rezy o výške 2,5 – 3,0 m. Medzi jednotlivými rezmi bude ponechaná ťažobná pracovná plošina v šírke 1,0 m. Dobývanie suroviny bude vykonávané systémom ťažobných záberov na jednotlivých rezoch o šírke 2-3 m s postupným striedaním rezov na celú mocnosť ložiska až na overenú bázu ložiska 284-285 m n.m.

Pôvodná navrhovaná činnosť bola predmetom zist'ovacieho konania v roku 2019. Výsledkom zist'ovacieho konania bolo rozhodnutie č. OU-PO-OSZP3-2019/038466-12/ZM zo dňa 11.12.2019, že navrhovaná činnosť „Využitie ložiska nevyhradeného nerastu povrchovým spôsobom na lokalite Močarmany, tehliarske suroviny“, sa nebude posudzovať podľa zákona o posudzovaní vplyvov.

Účelom navrhovanej činnosti bolo zabezpečenie dostatočného množstva tehliarskej suroviny z ložiska nevyhradeného nerastu Močarmany pre existujúcu prevádzku výrobného závodu na výrobu tehál spoločnosti Leier Baustoffe SK s.r.o., prevádzka Tehelňa Močarmany, s ročným objemom do 200 000 ton a plošným záberom 8,8 ha. Išlo o novú činnosť v rámci ložiska nevyhradeného nerastu ID 4703.

Príslušnému orgánu doručili podľa § 29 ods. 9 zákona o posudzovaní vplyvov svoje písomné stanoviská v zákonom stanovenom termíne k predmetnému oznámeniu o zmene navrhovanej činnosti tieto subjekty (stanoviská môžu byť v skrátenom znení):

1. Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru v Prešove – dotknutý orgán (list č. ORHZ-PO-2022/000999-112 zo dňa 11. 05. 2022, doručený dňa 12. 05. 2022) – z hľadiska ochrany pred požiarimi nepredpokladá vznik negatívnych vplyvov na životné prostredie.

Vyjadrenie : akceptuje sa.

Odôvodnenie: Dotknutý orgán neuviedol také nedostatky v hodnotení, ktoré by bránili realizácii navrhovanej činnosti. K potrebe posudzovania navrhovanej činnosti podľa zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie sa nevyjadril, príslušný orgán má tak za to, že nepožaduje ďalšie posudzovanie činnosti podľa zákona o posudzovaní vplyvov .

2. Krajský pamiatkový úrad Prešov – dotknutý orgán (list č. KPUPO-2022/10663-2/39863/Jur zo dňa 12. 05. 2022, doručený dňa 13. 05. 2022) má nasledovné pripomienky:
 - Navrhovaná činnosť je podmienená zabezpečením ochrany archeologických nálezov, ktoré Krajský pamiatkový úrad Prešov určuje v samostatnom rozhodnutí.
 - V oznámení o zmene navrhovanej činnosti podľa zák. č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie „Ťažba nevyhradeného nerastu – tehliarskych hlin na ložisku Močarmany“ na str. 74 v rámci časti „IV. 7 Vplyvy na kultúrne hodnoty“ – „Vplyv na archeologické náleziská“ opraviť nesprávne informácie nasledovne: V širšom okolí plochy navrhovanej ťažby sa nachádza lokalita Chmeľník s nálezmi kamennej industrie zo staršej doby kamennej a sídliskovými objektmi z vrcholného stredoveku. Ďalšie nálezy zo staršej doby kamennej boli získané aj z vtedajšieho okraja hliniska v 80-tych rokoch 20. storočia.

Vplyv navrhovanej činnosti na archeologické náleziská posudzuje a podmienky ochrany archeologických nálezov určuje Krajský pamiatkový úrad Prešov.

Vyjadrenie : Akceptuje sa, ide o formálne nedostatky uvedené v oznámení o zmene navrhovanej činnosti. Zmena navrhovanej činnosti sa priamo ani nepriamo nedotýka evidovaných národných kultúrnych pamiatok, pamiatkových území ani ich ochranných pásiem. V širšom okolí plochy navrhovanej ťažby sa však nachádza evidované archeologické nálezisko v polohe Chmeľník, pričom nálezy zo staršej doby kamennej pochádzajú aj priamo z priestoru hliniska (z jeho okraja v 80-tych rokoch minulého storočia).

Odôvodnenie: Dotknutý orgán neuviedol také nedostatky v hodnotení, ktoré by bránili realizácii navrhovanej činnosti. K potrebe posudzovania navrhovanej činnosti podľa zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie sa vyjadril, že nepožaduje ďalšie posudzovanie činnosti podľa zákona o posudzovaní vplyvov .

3. Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, sekcia geológie a prírodných zdrojov, odbor štátnej geologickej správy (list č. 28876/2022 3948/2022-5.3 zo dňa 20. 05. 2022, doručený dňa 23. 05. 2022) – má nasledovné pripomienky :

- V kapitole III. 2.2 Stručný opis zmeny navrhovaného technického a technologického riešenia bude potrebné doplniť informácie o realizovanom ložiskovom geologickom prieskume a výpočte zásob ložiska nevyhradeného nerastu Močarmany a o zhodnotení suroviny podľa príslušných noriem.
- V podkapitole III. 6.1.5 Inžiniersko-geologické pomery je spomínaná seizmicita územia. Nie je zrejmé, z akej mapy vychádza údaj o seizmickom ohrození. Odporúčame túto informáciu doplniť podľa normy STN EN 1998-1/NA/Z2 s aktualizovanou mapou seizmického ohrozenia Slovenska.
- Podľa oznámenia Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra v Bratislave nie sú v predmetnom území evidované staré banské diela, skládky odpadov, nie je určené prieskumné územie pre vyhradený nerast a územie spadá do nízkeho radónového rizika.

Vyjadrenie : Akceptuje sa. Navrhovateľ na základe výzvy OÚ Prešov o doplnenie informácií k zmene navrhovanej činnosti doplnil požadované informácie.

K pripomienke č. 1 navrhovateľ uviedol , že ložisko Močarmany je budované kvartérnymi sedimentami:eticko-deluviálnymi hlinami, svetlohnedých, hnedých až tmavohnedých farieb, ktoré vznikli v období riasu až wurmu. Ložisko je pretiahnutého tvaru, smeru V-Z, preskúvané na ploche 1150 x 500m. Mocnosti eolicko-deluviálnych hlín sa pohybujú od 5 - 11 m, najčastejšie mocnosti 7- 8 m. Ložisko je uložené vodorovne, nie je tektonicky porušené .

Na ložisku sú tri mineralogické typy surovín:

- Surovina s illitom a kaolinitom, kde prevládajúci minerál je illit
- Surovina obsahujúca illit, kaolit a montmorilonit
- Surovina obsahujúca kaolinit a illit s prevahou kaolinitu

Jednotlivé minerály nemajú pravidelné rozšírenie. Prevažné zastúpenie v surovine má illit, menej kaolinit. Keramicko-technologické vlastnosti suroviny na ložisku sú stále. Surovinu charakterizujeme ako bezuhlíčanovú, stredne plastickú až plastickú s obsahom íloviny prevažne v rozmedzí 25 - 35%. Hlavnými ílovými minerálmi sú illit a kaolinit. Pre účely tehliarskej výroby sa surovina z ložiska využíva už cca 60 rokov. Rozhodnutím štátnej a podnikovej skúšobne v zmysle platných noriem pre tehliarske výrobky bola dokumentovaná a potvrdená výmerom vhodnosť suroviny pre viaceré sortimenty výrobkov menovite pre CpD2, TYN, drenážne rúrky, CD, nosníky, CNT, keramické vložky MIAKO a plotovky.

Prehľad vykonaného geologického prieskumu a jeho vyhodnotenie

- 1952 - Ústav průzkumu a těžby keramických surovín Brno „Cihlárske hliny 1952 DNV“. V rámci tejto správy boli vyčíslené len geologické zásoby o celkovej kubatúre 1 367 700m³ . V tejto etape prieskumu bolo odvítaných 9 vrtov ručnou súpravou. Výsledky prieskumu Nie sú hodnoverné
- 1954 - doplňujúci prieskum nadväzujúci na predchádzajúci, úsek prieskumu sa zhoduje s územím prieskumu v ro 1952 a rozširuje sa o korekčné íly. Celkovo tu bolo overených 1 384 967 m³ spráš.hlín v kat.B a 194 000m³ ílov v bil.kat.zásob. Tieto zásoby boli overené 25vrtmi v dvoch etapách o celkovej metrácii 374,4 bm.
- 1955 až 1957 - prieskum pre ťažbu korekčných ílov; Nerudný průzkum Brno „Průzkum ložísk cihlářských surovin v ČSR 1955 - 1956 DNV“. Uvedená správa bola východisková pre

vypracovanie projektu podrobného prieskumu. Uvedeným prieskumom bolo zaistené celkovo 4 200 532 m³ tehliarskej suroviny. Je vyhodnotený v v „Záverečnej správe a výpočte zásob Močarmany 1959“ so stavom ku 1.7.1959.

- 1976 - prehodnotenie zásob v kategórii B z r.1959. Prieskum overil celkové geologické zásoby 7 028 000m³. Na základe výsledkov laboratórnych technologických skúšok, overovaná surovina je vhodná pre výrobu tvaroviek TYN-1, CpD-2, DR o 50 až 100 mm, CD - BTK-5, CNt a CTPC.
- 1966 - prehodnotenie zásob v zmysle vyhlášky č. 6/1992 Zb. o klasifikácii a výpočte zásob. Prehodnotením boli vypočítané zásoby v kat. Z - 1 až Z - 3 v množstve 4 907 tis.m³.

K pripomienke č. 2 navrhovateľ uviedol, že údaje o seizmicite územia pochádzajú z mapy: Seizmické ohrozenie v hodnotách špičkového zrýchlenia na skalnom podloží 1: 1 500 000 (autori: Vladimír Schenk, Zdenka Schenková, Pavol Kottnauer, Barbara Guterech, Peter Labák)

Pripomienka č. 3 je informatívneho charakteru.

Odôvodnenie: Dotknutý orgán neuviedol také nedostatky v hodnotení, ktoré by bránili realizácii navrhovanej činnosti. K potrebe posudzovania navrhovanej činnosti podľa zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie sa nevyjadril, príslušný orgán má tak za to, že nepožaduje ďalšie posudzovanie činnosti podľa zákona o posudzovaní vplyvov .

4. Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Prešove – dotknutý orgán (list č. 2022/04221-02/E.14 zo dňa 13. 05. 2022, doručený dňa 20. 05. 2022) – navrhovaná činnosť svojim umiestnením, technologickým vybavením a charakterom nebude predstavovať významné negatívne vplyvy na jednotlivé zložky životného prostredia a zdravie obyvateľstva.

Vyjadrenie : akceptuje sa.

Odôvodnenie: dotknutý orgán neuviedol také nedostatky v hodnotení, ktoré by bránili realizácii navrhovanej činnosti. K potrebe posudzovania navrhovanej činnosti podľa zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie sa nevyjadril, príslušný orgán má tak za to, že nepožaduje ďalšie posudzovanie činnosti podľa zákona o posudzovaní vplyvov .

5. Okresný úrad Prešov, odbor starostlivosti o životné prostredie, oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia kraja – dotknutý orgán (list č. OU-PO-OSZP1-2022/028622-004 zo dňa 12. 07. 2022, doručený dňa 19. 07. 2022) určil nasledovné podmienky vykonávania činnosti:

- V kapitole III.6.1.10. Flóra a fauna, v časti, ktorá opisuje reálnu vegetáciu posudzovaného územia, uviesť informáciu o výskyte invázných druhov rastlín.
- V kapitole IV.2.5. Vplyvy na krajinu a chránené územia je nesprávna informácia o posúdení technickej a biologickej rekultivácie pracoviskom RCOP v Prešove. Plán rekultivácie nebol pracovisku predložený na posúdenie.
- V kapitole IV.13. Opatrenia na zmiernenie nepriaznivých vplyvov navrhovanej činnosti na ŽP vo vzťahu k biotopom chránených druhov živočíchov uviesť aj také opatrenia, ktoré môžu nastať následne alebo v priebehu danej činnosti. Napr. odskrývkovanie realizovať v mimovegetačnom a v mimohniezdnom období, v prípade zahniezdenia brehule alebo inej avifauny v stenách ťažobného priestoru nechať časový priestor na ich vyhniezdenie, v prípade vzniku liahniska obojživelníkov ponechať časový priestor na ich vyliahnutie. Navrhované opatrenia následne primerane zapracovať do podmienok povoloacieho procesu.

Vyjadrenie : akceptuje sa. Podmienky na eliminovanie alebo zmiernenie vplyvu navrhovanej činnosti na životné prostredie sú uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

Odôvodnenie: dotknutý orgán neuviedol také nedostatky v hodnotení, ktoré by bránili realizácii navrhovanej činnosti. Pripomienky sú informatívneho charakteru , upozorňujú navrhovateľa na legislatívne povinnosti pre povoľujúce konanie. K potrebe posudzovania navrhovanej činnosti podľa zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie sa vyjadril, že zmenu navrhovanej činnosti nie je potrebné posudzovať podľa zákona o posudzovaní vplyvov .

6. Okresný úrad Prešov, odbor starostlivosti o životné prostredie, oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia, úsek štátnej správy ochrany ovzdušia – dotknutý orgán (list č. OU-PO-OSZP3-2022/027876-02 zo dňa 19. 05. 2022, doručený dňa 19. 05. 2022) –
Z hľadiska štátnej správy ochrany ovzdušia stacionárnym zdrojom znečistenia ovzdušia v ťažobnom priemysle je činnosť vykonávaná banským spôsobom, ktorá je zdrojom tuhých znečisťujúcich látok. V oznámení sa neuvádza vznik nových zdrojov znečisťovania ovzdušia v zmysle zákona č. 137/2010 Z. z. o ovzduší. Z uvedených údajov je možné predpokladať vplyv na ovzdušie, miestnu klímu a hlukovú situáciu za málo významný vplyv.

Vyjadrenie : akceptuje sa.

Odôvodnenie: Dotknutý orgán neuviedol také nedostatky v hodnotení, ktoré by bránili realizácii navrhovanej činnosti. K potrebe posudzovania navrhovanej činnosti podľa zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie sa nevyjadril, príslušný orgán má tak za to, že nepožaduje ďalšie posudzovanie činnosti podľa zákona o posudzovaní vplyvov .

7. Okresný úrad Prešov, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií– dotknutý orgán (list č. OU-PO-OCDPK-2022/028079-02 zo dňa 25. 05. 2022, doručený dňa 25. 05. 2022) – nemá pripomienky, vzhľadom na polohu stavby, doterajšie funkčné využitie daného územia, charakter dopravy navrhovaného podnikateľského zámeru nepožaduje posudzovanie činnosti.

Vyjadrenie : akceptuje sa.

Odôvodnenie: Dotknutý orgán neuviedol také nedostatky v hodnotení, ktoré by bránili realizácii navrhovanej činnosti. K potrebe posudzovania navrhovanej činnosti podľa zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie sa vyjadril, že nepožaduje ďalšie posudzovanie podľa zákona o posudzovaní vplyvov.

8. Okresný úrad Prešov, odbor starostlivosti o životné prostredie, oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia, úsek štátnej správy odpadového hospodárstva – dotknutý orgán (list č. OU-PO-OSZP3-2022/034088-002 zo dňa 17. 06. 2022, doručený dňa 27. 06. 2022) – nemá námietky voči zmene navrhovanej činnosti za podmienky dodržania § 12 ods. 1,2 a 3/ a § 14 ods.1/ a ďalších súvisiacich ustanovení zákona č. 79/2015 Z.z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, teda za podmienky vytvorenia vhodných opatrení na zníženie rizika ohrozenia kvality ovzdušia a pôdy, obťažovania okolia hlukom a zamedzeniu iným nepriaznivým vplyvom na krajinu žiadame vyhodnotiť: či nakladanie s odpadom je zabezpečené tak, aby nedochádzalo k riziku znečistenia vody, ovzdušia, pôdy, horninového prostredia a ohrozenia rastlín a živočíchov a následne prijať opatrenia na dodržanie ustanovení. Mať vypracovaný plán nakladania s ťažobným odpadom s cieľom rekultivácie územia ovplyvneného činnosťou a využitia vydobytých priestorov

Vyjadrenie: akceptuje sa. Podľa doplnených informácií navrhovateľom k zmene navrhovanej činnosti počas realizácie navrhovanej činnosti nebude vznikáť ťažobný odpad. Skrývkový materiál tvorí humusový horizont o hrúbke 0,4 m pod ktorým sa nachádzajú kvartérne hliny vyhodnotené ako tehliarska surovina – nevyhradený nerast. Humusová skrývka bude dočasne uložená na dočasnú skládku tzv. depóniu. Po vydobytí ložiska bude skrývka použitá ako rekultivačný materiál pre zahľadanie následkov po dobývaní ložiska.

Odôvodnenie: Dotknutý orgán neuviedol také nedostatky v hodnotení, ktoré by bránili realizácii navrhovanej činnosti. Opatrenia na zmiernenie alebo eliminovanie vplyvu navrhovanej činnosti na životné prostredie, majúce oporu v zákone, sú uvedené vo výroku tohto rozhodnutia. K potrebe posudzovania navrhovanej činnosti podľa zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie sa nevyjadril, príslušný orgán má tak za to, že nepožaduje ďalšie posudzovanie činnosti podľa zákona o posudzovaní vplyvov .

9. Okresný úrad Prešov, odbor starostlivosti o životné prostredie, oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia, úsek štátnej správy ochrany vôd – dotknutý orgán (list

č. OU-PO-OSZP3-2022/027909-002 zo dňa 24. 05. 2022, doručený dňa 26. 05. 2022) – z hľadiska ochrany vodných pomerov a hospodárenia s vodami nemá námietky k predloženému zámeru.

Vyjadrenie : akceptuje sa.

Odôvodnenie: Dotknutý orgán neuviedol také nedostatky v hodnotení, ktoré by bránili realizácii navrhovanej činnosti. K potrebe posudzovania navrhovanej činnosti podľa zákona o posudzovaní vplyvov sa nevyjadril, príslušný orgán má tak za to, že nepožaduje ďalšie posudzovanie činnosti podľa zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie.

10. Združenie domových samospráv , v zast. Marcelom Slávikom, predsedom – dotknutá verejnosť (list doručený dňa 02.05.2022 – má nasledovné pripomienky:

- Podľa §2 ods.zákona EIA je účelom a zmyslom zákona najmä: b) zistiť, opísať a vyhodnotiť priame a nepriame vplyvy navrhovaného strategického dokumentu a navrhovanej činnosti na životné prostredie, c) objasniť a porovnať výhody a nevýhody návrhu strategického dokumentu a navrhovanej činnosti vrátane ich variantov a to aj v porovnaní s nulovým variantom, d) určiť opatrenia, ktoré zabránia znečisťovaniu životného prostredia, zmiernia znečisťovanie životného prostredia alebo zabránia poškodzovaniu životného prostredia, e) získať odborný podklad na vydanie rozhodnutia o povolení činnosti podľa osobitných predpisov. Žiadame, aby vydané rozhodnutie opísalo a zrozumiteľne vysvetlilo priame a nepriame vplyvy na životné prostredie, objasnilo a porovnávalo jednotlivé varianty a určilo environmentálne opatrenia a právne záväzným spôsobom ich ukotvilo pre nasledujúce povoľovacie procesy. Zaujímá nás najmä hľadisko ochrany a obnovy biodiverzity, budovania zelenej infraštruktúry ako súčasť zámeru a širšieho územia, z hľadiska ochrany vôd a z hľadiska realizácie Programu odpadového hospodárstva SR. Týmto súčasne prejavujeme záujem na predmetnej činnosti v zmysle §24 ods.2 zákona EIA.

Vyjadrenie: akceptuje sa. Opatrenia na zmiernenie alebo eliminovanie vplyvu zmeny navrhovanej činnosti na životné prostredie, majúce oporu v zákone, sú uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

- So zmenou navrhovanej činnosti nesúhlasíme najmä pre ochranu poľnohospodárskej pôdy, ktorej ochranu preferujeme.

Vyjadrenie : Vplyv zmeny navrhovanej činnosti bude spočívať v dočasnom odňatí poľnohospodárskych pozemkov vedených ako orná pôda z poľnohospodárskeho pôdneho fondu v zmysle zákona o ochrane pôdy. Po vydobytí zásob bude vykonaná technická a biologická rekultivácia. Priestor po rekultivácii bude spätne odovzdaný na pôvodný účel využívania – poľnohospodárska činnosť. Využívanie týchto pôd pre poľnohospodárske účely nemá zásadný význam a to najmä z dôvodu nízkej bonity pôdy. Výnos poľnohospodárskych plodín z predmetných pôd je rádovo nižší ako výnos poľnohospodárskych plodín z pôd s vyššou bonitou a s vyšším obsahom humusovej zložky. Príslušný orgán ochrany poľnohospodárskej pôdy v zisťovacom konaní nedoručil písomné stanovisko k oznámeniu o zmene navrhovanej činnosti, čím sa v zmysle § 29 ods. 9 zákona o posudzovaní vplyvov považuje za súhlasné.

- ZDS v rámci Európskej zelenej dohody je potrebné nastaviť transformáciu hospodárstva na ekologickom princípe, žiadame navrhovateľa vysvetliť jeho príspevok k budovaniu ekologického a inovatívneho hospodárstva založeného na znalostiach a občianskej participácii. Žiadame navrhovateľa, aby navrhol opatrenia, ktorými prispeje k zelenej transformácii hospodárstva aj celej spoločnosti založenej na inováciách a Európskej zelenej dohode, žiadame úrad, aby takéto opatrenia určil ako záväzné podmienky rozhodnutia.

Vyjadrenie : Výsledné výrobky vyrábané z tehliarskych hĺn ťažených v navrhovanom území ponúkajú trvalo udržateľnému stavebníctvu množstvo environmentálnych výhod vrátane lokálnej distribúcie, zníženej recyklácie. Stavba z pálených tehál, s dokázanou životnosťou viac ako sto rokov, predstavuje trvalú hodnotu a svojimi nulovými nárokmi na údržbu prispievajú aj k udržateľnej prevádzke.

Tehly sú vhodným stavebným materiálom pre zelené budovy. Ide o budovy, ktoré sú kvalifikované medzinárodnými certifikátmi, napríklad LEED alebo BREEAM. Tieto systémy komplexne hodnotia budovy z hľadiska dodržiavania princípov udržateľnej výstavby. Certifikát získavajú budovy ako celok, nie samotné výrobky. Jednotlivé stavebné materiály vyrábané v tehelni Petrovany, ktorých

základnou surovinou sú tehliarske hliny ťažené v predmetnom území však významne prispievajú k tomu, aby budova dosiahla dostatočný počet bodov potrebných na získanie certifikátu.

- Európska komisia pripravuje balíček energetických reforiem popularizovaných pod názvom "Fit for 55", čím sa naznačuje ambícia EÚ stať sa uhlíkovo neutrálnym kontinentom. Žiadame navrhovateľa, aby uviedol opatrenia, ktorými navrhuje prispieť k tejto snahe v rámci svojho zámeru.

Vyjadrenie : Podľa informácií od navrhovateľa, spoločnosť Leier Baustoffe SK s.r.o. využíva najmodernejšie postupy, technológie a inovácie v oblasti výroby stavebných materiálov, ktoré zároveň rešpektujú ekologické požiadavky. Neustále inovujú ich produkty a vygenerované zisky opäť investujú do ich vývoja. Stavebné výrobky spoločnosti prispievajú k percentuálnemu zvýšeniu budovania energeticky efektívnych budov nie len na Slovensku ale aj v rámci celej Európskej únie. Takéto budovy znižujú uhlíkovú stopu a zároveň znižujú náklady na ich prevádzkovanie.

- Energetická efektivita budov, je komplexná téma, ktorá má na jednej strane zabezpečiť znižovanie uhlíkovej stopy budov a na strane druhej pomôcť vlastníkom a prevádzkovateľom budov znižovať náklady na ich prevádzku. Atď.

Vyjadrenie : Spoločnosť Leier Baustoffe SK s.r.o. sa špecializuje na výrobu stavebných materiálov ktoré sú určené práve na výstavbu energeticky efektívnych budov. Tieto stavebné materiály je možné použiť aj k renovácii starších budov a tým pádom zvýšiť ich energetickú efektivitu.

- Glasgowská konferencia a odborný panel konštatoval, že dynamika klimatickej krízy sa od Parížskej konferencie ešte zhoršila. Preto je nevyhnutné okamžite prijať účinné opatrenia na zabezpečenie dosiahnutia cieľov COP26, žiadame uviesť a vyhodnotiť účinnosť prijatých opatrení na dosiahnutie týchto cieľov. Aké adaptačné a mitigačné klimatické opatrenia zámer implementuje?

Vyjadrenie : V súvislosti s problematikou globálneho otepľovania predložené oznámenie o zmene navrhovanej činnosti neimplementuje žiadne opatrenia na zmiernenie dopadov globálneho otepľovania. Navrhovaná činnosť predstavuje ťažbu nevyhradeného nerastu tehliarskych hĺn. Táto činnosť pozostáva z mechanického rozrušovania nerastu pásovým rýpadlom a následným nakladaním vydobytej suroviny na dumpre, ktoré ju odvážajú na určenú skládku v blízkosti areálu tehelne Močarmany. Tento proces je vykonávaný za pomoci ťažkej strojnej techniky, ktorá je poháňaná naftovými motormi. Z technického a ani ekonomického hľadiska nie je priestor pre funkčné opatrenia, ktoré by mohli byť implementované do tohto procesu. Vďaka samotnej ťažbe tehliarskych hĺn je spoločnosť Leier Baustoffe SK s.r.o. schopná produkovať vysokokvalitný stavebný materiál, ktorý je určený pre výstavbu energicky úsporných budov, čo napomáha k spomaleniu klimatických zmien.

- Negatívny vplyv na pôdy je výrazné zastavanie úrodnej poľnohospodárskej pôdy, čo je objektívne veľkým environmentálnym problémom. Budovanie logistických parkov, priemyselných závodov, novej dopravnej infraštruktúry či obydli má za následok kontinuálny pokles výmery poľnohospodárskej pôdy na Slovensku. Kým nové nehnuteľnosti rastú na zelených lúkach, staré nevyužívané objekty zostávajú opustené a vytvárajú takzvaný brownfield, nedostatočne využívanú, zanedbanú nehnuteľnosť, ktorá zhoršuje estetickú hodnotu krajiny. V mestách sa tvoria tepelné ostrovy, zhoršuje sa odtok vody a zvyšuje sa výskyt povodní. Človek však negatívne ovplyvňuje aj kvalitatívne vlastnosti pôdy. Vplyvom neuváženej ľudskej činnosti v poľnohospodárskej krajine dochádza k významnej akcelerácii erózo-akumulačných procesov. Žiadame navrhovateľa, aby sa vyjadril aj k tomuto aspektu, najmä prečo nemôže svoj zámer realizovať inde, kde k náporu na zmenšovaniu pôd nedôjde, súčasne žiadame, aby sa vyjadril, ako on prispieva k ochrane poľnohospodárskej pôdy.

Vyjadrenie : Navrhovaná činnosť je nadviazaná na zásoby tehliarskych hĺn vo vymedzenom území v k.ú. Močarmany, ktoré sú dlhodobo otvorené, pripravené na ťažbu ako aj využívané. Orničná vrstva o hrúbke 0,4 m bude použitá na rekultiváciu územia podľa plánu rekultivácie. Po vyťažení zásob, práce v priestore budú ukončené a priestor po rekultivácii bude spätne odovzdaný na pôvodný účel využívania – poľnohospodárska činnosť.

- Žiadame v projekte riešiť výrazný odklon od zneškodňovania odpadu skládkovaním v súčasnosti a posunutie odpadového hospodárstva smerom k modelu založenom na cirkulárnej ekonomike – pomocou účinného zhodnocovania materiálov v odpade.

Vyjadrenie : Počas realizácie navrhovanej činnosti nebude vznikať ťažobný odpad. Skrývkový materiál tvorí humusový horizont o hrúbke 0,4 m pod ktorým sa nachádzajú kvartérne hliny vyhodnotené ako tehliarska surovina – nevyhradený nerast. Humusová skrývka bude dočasne uložená na dočasnú skládku tzv. depóniu. Po vydobytí ložiska bude skrývka použitá ako rekultivačný materiál pre zahľadzenie následkov po dobývaní ložiska.

- Na určenie prípustnosti zámeru v krajine (§11 a §12 zákona o životnom prostredí č.17/1992 Zb.) ako aj ako odborný základ prípadných navrhovaných environmentálnych opatrení (§17 ods.1 zákona o životnom prostredí) na uvedené požadujeme environmentálne hodnotenie dopadov stavieb na krajinu a obyvateľa. Na základe výsledkov krajinného hodnotenia žiadame, aby sám navrhovateľ určil primerané environmentálne opatrenia.

Vyjadrenie : Environmentálne hodnotenie dopadov navrhovanej činnosti na krajinu a obyvateľa je popísané v Oznámení o zmene v kapitole IV. Vplyvy na životné prostredie a zdravie obyvateľstva vrátane kumulatívnych a synergických v jednotlivých podkapitolách: IV.2.5 Vplyvy na krajinu a chránené územia, IV.1 Vplyvy na obyvateľstvo a IV.9 Hodnotenie zdravotných rizík. Opatrenia na zmiernenie vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie sú popísané v Oznámení v kapitole IV.13. Opatrenia na zmiernenie nepriaznivých vplyvov navrhovanej činnosti na ŽP. V dôsledku ťažby sú už v okolitej krajine jestvujúce fyzikálne zmeny, ktoré zmenili pôvodný ráz krajiny tým, že v prírodnom prostredí vznikol nový prvok povrchového lomu. Rozšírením územia pre dobývanie tehliarskej suroviny budú tieto zmeny výraznejšie, dôjde k postupnej zmene reliéfu krajiny. Najvýraznejšia zmena sa prejavila pri zahájení činnosti pred viac ako 40 –timi rokmi, kedy došlo k odstráneniu pôvodného rastlinného krytu na ploche lomu a tým k zmene prírodných štruktúr v predmetnom území. Vplyv na užívanie zeme sa prejaví v trvalom vydobytí ložiska tehliarskych hĺn v predmetnom území. Tento vplyv bude lokálny, nevratný, stredne významný. Pre zmiernenie negatívnych vplyvov banskej činnosti na dotknuté územie bude po vyťažení zásob vykonaná technická a biologická rekultivácia podľa odsúhlaseného a platného plánu technickej a biologickej rekultivácie . Priestor po rekultivácii bude spätne odovzdaný na pôvodný účel využívania – poľnohospodárska činnosť.

Odôvodnenie: OÚ Prešov listom č. OU-PO-OSZP3-2023/026275-011 zo dňa 15.06.2023 vyzval navrhovateľa o doplňujúce informácie k oznámeniu zmene navrhovanej činnosti, na objasnenie pripomienok a požiadaviek, ktoré vyplynuli zo stanoviska verejnosti. Navrhovateľ doručil doplňujúce informácie k stanovisku verejnosti dňa 29.09.2022. OÚ Prešov sa stotožnil so zaslaným vysvetlením a doplnením, čo je uvedené vo vyjadrení k pripomienkam verejnosti. Opatrenia na zmiernenie alebo eliminovanie vplyvu zmeny navrhovanej činnosti na životné prostredie, majúce oporu v zákone, sú uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

V zmysle § 33 ods. 2 správneho poriadku OÚ Prešov dal možnosť známym účastníkom konania listom č. OU-PO-OSZP3-2023/026275-002 zo dňa 03. 05. 2022, aby sa pred vydaním rozhodnutia vyjadrili k jeho podkladu i k spôsobu jeho zistenia, prípadne navrhli jeho doplnenie do 10 pracovných dní od doručenia tohto upovedomenia písomne , ústne do zápisnice a formou nahliadnutia do spisu na OÚ Prešov, v súlade s § 23 ods. 1 správneho poriadku. Táto možnosť nebola využitá žiadnym účastníkom konania. Podklady pre vydanie rozhodnutia sú: predložené oznámenie o zmene navrhovanej činnosti, stanoviská doručené k oznámeniu o zmene navrhovanej činnosti, doplňujúce informácie navrhovateľa k zmene navrhovanej činnosti.

Posudzovanie vplyvov na životné prostredie je konaním pred povoľovacou činnosťou a predmetom je posúdenie vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie. Proces zisťovacieho konania má poskytnúť základné informácie a hodnotenia pred prvým povolením podľa osobitných predpisov. Vychádza teda z podrobnosti riešenia v prvej etape prípravy, nepredstavuje žiadny druh povolenia a takéto povolenia nenahrádza. Všetky relevantné požiadavky budú riešené v rámci následných povoľovacích konaní.

Cieľom je získať odborný podklad na vydanie rozhodnutia o povolení činnosti podľa osobitných predpisov, nevytvára však vecný ani časový priestor na posúdenie navrhovanej činnosti v rozsahu kompetencií povoľovacieho orgánu.

OÚ Prešov opodstatnené pripomienky, majúce oporu v zákone, zahrnul medzi požiadavky, ktoré bude potrebné zohľadniť v dokumentácii k územnému alebo stavebnému konaniu a v procese konania o povolení činnosti podľa osobitných predpisov.

OÚ Prešov na základe zámeru, stanovísk k nemu doručených, doplnených informácií navrhovateľom a podľa kritérií pre zisťovacie konanie podľa § 29 a uvedených v prílohe č. 10 zákona o posudzovaní vplyvov zistil nasledujúce skutočnosti:

I. Povaha a rozsah navrhovanej činnosti:

1. Rozsah navrhovanej činnosti

Oznámenie o zmene navrhovanej činnosti rieši záber plochy na dobývanie a spracovanie nevyhradeného nerastu - tehliarskej suroviny na území s parc. č. podľa registra KN „C“ 2937/27, 2935/4, 2936/2 a podľa registra KN „E“ (zoznam parciel registra KN „E“ v prílohe Geometrického plánu) s celkovou výmerou 9,8121 ha. Záber plochy na dobývanie sa oproti súčasnému stavu zväčšuje z pôvodne posúdených 8,8 ha na 18,6121 ha, t.j. súčasný maximálny záber plochy na dobývanie a spracovanie tehliarskej suroviny sa zväčší o 9,8121 ha v nasledujúcom období do 31.12.2038 (16 rokov).

Ložisko nevyhradeného nerastu – tehliarskej suroviny Močarmany sa nachádza v obci Petrovany, miestna časť Močarmany, celé zasahuje do katastrálneho územia Močarmany, okres Prešov. Ložisko je prístupné z cesty tretej triedy III/3445 cez obec Petrovany, miestna časť Močarmany.

Hranice ťažobného priestoru tvoria na povrchu uzavretý nepravidelný geometrický obrazec - 32 uholník s priamymi stranami s 32 vrcholmi. Vrcholy sú určené v súradnicovom systéme jednotnej trigonometrickej sieti katastrálnej. Jeho hranice pod povrchom sa určujú zvislými rovinami, ktoré prechádzajú povrchovými hranicami. Ťažobný priestor sa hĺbkovo nevymedzuje

Opis technického a technologického riešenia

Dôvodom zmeny navrhovanej činnosti je záber plochy na dobývanie a spracovanie tehliarskej suroviny s výmerou 9,8121 ha v nasledujúcom období do 31.12.2036 (16 rokov). Projektovaný ročný objem ťažby je 199 tis. ton/rok. Tento záber plochy na dobývanie súvisí so zabezpečením tehliarskej suroviny z ložiska nevyhradeného nerastu Močarmany (LNN II časť) pre existujúcu prevádzku výrobného závodu na výrobu tehál spoločnosti Leier Baustoffe SK s.r.o., prevádzka Tehelňa Močarmany.

Stav zásob na ložisku bol overený geologickým prieskumom. Zásoby sú evidované v bilanciách ložísk nevyhradených nerastov na Ministerstve životného prostredia SR. Stav zásob k 1.1.2021 na ložisku Močarmany č. 4703 je v objeme 3 938 000 m³. Zásoby sa nachádzajú mimo dobývací priestor Močarmany. Ložisko nevyhradeného nerastu Močarmany je podľa banského zákona (§7 cit zákona) súčasťou pozemku.

Stav zásob na celom ložisku k 1.1.2021 :	3 938 000,0 m ³ (celkom)
Stav zásob k 1.1.2021 v záujmovom území :	785 000,0 m ³ (LNN II časť)

V rámci prípravy pracoviska pre výkon ťažobnej činnosti sa v záujmovom území projektujú tieto práce: meračské práce, skrývkové práce, zabezpečenie z hľadiska ochrany zdravia a bezpečnosti práce a prevádzky, opatrenia na zmiernenie nepriaznivých vplyvov na životné prostredie.

Meračské práce

Vytýčenie vrcholových bodov záujmovej plochy a ich označenie v teréne viditeľnými značkami podľa súradníc určených v JTSK.

Skrývkové práce

Skrývku tvorí orničná vrstva o hrúbke 0,4 m. Objem skrývky celkom je 39 000 m³. Odstránenie skrývky bude vykonávané odkopom lopatovým rýpadlom, resp. buldozénom. Skrývka priamo z rastlého terénu bude nakladaná na autá a odvážaná na vytŕažené územie. Bude použitá na rekultiváciu územia podľa plánu rekultivácie.

Zabezpečenie z hľadiska ochrany zdravia a bezpečnosti práce a prevádzky

- objekty, pracoviská a zariadenia sa musia ohradiť alebo inak zabezpečiť proti vstupu nepovolaných osôb
- otvory, priehlbne, prepadliny a iné miesta, kde hrozí nebezpečenstvo pádu osôb, sa musia zakryť, ohradiť alebo zasypať
- organizácia zabezpečí na vstupe informačnú tabuľu s údajmi o organizácii dobývania a výstražnými informáciami proti vstupu nepovolaných osôb
- zákaz vstupu nepovolaných osôb sa musia vyznačiť na bezpečnostných tabuľkách pri všetkých vchodoch, prístupoch a cestách k nim
- zabezpečiť pre všetkých pracovníkov, ktorí vstupujú do miest s nebezpečenstvom pádu predmetov, resp. ťaženej suroviny ochranné prilby
- dodržiavať všetky podmienky a ustanovenia určené bezpečnostnými predpismi týkajúcich sa banskej činnosti v povrchových banských priestoroch

Otvárkové práce

Ťažobné práce v susediacom dobývacom priestore výhradného ložiska Močarmany boli ukončené na hranici ložiska nevyhradeného nerastu Močarmany. Ťažobné práce na využívanie zásob ložiska sú navrhnuté od tejto spoločnej hranice. Budú nadväzovať na súčasné rozfárané ťažobné steny. Môžeme konštatovať, že ložisko je otvorené a pripravené pre činnosť vykonávanú banským spôsobom.

Dobývanie ložiska

Projektovaná dobývací činnosť

Dobývanie je projektované povrchovým spôsobom metódou stenového lomu, na troch rezoch a troch porubových frontoch. Primárne rozpojovanie - uvoľňovanie nerastu z ložiskového telesa ako aj nakladanie sa projektuje vykonávať priamo v dobývacom reze lopatovým rýpadlom a nakladačom alternatívne:

- úpadným spôsobom, pracovná poloha ťažobného stroja a dopravného mechanizmu je navrhnutá na úrovni nakladania, resp. dopravný mechanizmus je na báze nasledujúcom reze – báze pracovného horizontu.
- dovrchným spôsobom, pracovná poloha ťažobného stroja a dopravného mechanizmu je navrhnutá na úrovni ťažby a nakladania.

Začiatok ťažobných prác je navrhnutý od severnej hranice záujmového územia. Práce budú nadväzovať na súčasné rozfárané 3 ťažobné rezy o výške od 2,5 – 3,0 m. Medzi jednotlivými rezmi bude ponechaná ťažobná pracovná plošina v šírke 1,0 m. Generálny smer postupu prác a porubového frontu v ťažobnom priestore bude východný. Šírka záberu na porubovom fronte 90 m. Postup prác až po východný okraj ložiska. Dobývanie suroviny bude vykonávané systémom ťažobných záberov na jednotlivých rezoch o šírke 2-3 m s postupným striedaním rezov na celú mocnosť ložiska na troch porubových frontoch až na overenú bázu ložiska 284 -285 m n.m.

Objem ťažby celkom za obdobie využívania 785 000 m³ . Projektovaný ročný objem ťažby 199 tis. t/rok (podľa objemu odbytu tehliarskych výrobkov). Obdobie ťažby 2022 – 2038. Po vytŕažení zásob, práce v priestore budú ukončené a priestor po rekultivácii bude spätne odovzdaný na pôvodný účel využívania – poľnohospodárska činnosť. Konečná úprava vytŕaženého priestoru a svahov sa bude zabezpečovať etapovite v rámci likvidácie a revitalizácie územia po vytŕažení zásob ložiska.

Vzájomná súčinnosť navrhovaných prác

K zabezpečeniu súčinnosti časovej a vecnej nadväznosti medzi prípravou, ťažbou a dopravou sú navrhnuté tieto práce:

- a) v prvom rade sa na šírke záberu selektívne odstráni skrývka ornice na úroveň dobývaného nerastu
- b) skrývka bude okamžite odväzaná do vytŕaženého priestoru na následnú rekultiváciu, kde sa uskutočnia kultivačné zásahy v zmysle projektu rekultivácie
- c) následne po výkone skrývkových prác bude nasledovať dobývanie suroviny na ťažobnej stene na celej projektovanej šírke ťažobného záberu a projektovanej celkovej ploche záberu a tým aj vytváraní prvého rezu, následne druhého a tretieho ťažobného rezu pri vzájomnom striedaní odŕažby suroviny na projektovaných rezoch
- d) dobývanie suroviny obsahuje: rozpojovanie suroviny, nakladanie do nákladných aut s odvozom na skládku, kde bude organizované skladovanie suroviny

e) skladovanie suroviny sa projektuje vo vymedzenom priestore, prevádzka skládky bude v zmysle schválenej prevádzkovej dokumentácie

f) ťažba zo skládky bude vykonávaná čelným nakladačom a presunom k skriňovým podávačom pre následné využitie na výrobu tehliarskych výrobkov

g) skladovanie a ťažba zo skládky je riešená v prevádzkovej dokumentácii • jestvujúci jednopodlažný murovaný objekt - sklad pre nebezpečné odpady katalyzátory a farebné kovy.

Projektované parametre dobývania

Skrývkový rez

- výška rezu : 0,4 m

- uhol úklonu : 70°

Ťažobný rez

- šírka ochranného pásma : 1,0 m od okrajovej hranice ložiska

- projektovaná výška ťažobného rezu : 2,5 - 3,0 m

- počet ťažobných rezov : 3

- šírka pracovnej plošiny : 6,0 m

- úklon ťažobnej plošiny : 2° do vyťaženého priestoru s možnosťou odvodnenia do vodného recipientu

- pracovná plošina a ťažobná báza sa s postupom ťažby bude meniť v závislosti na konfigurácii terénu pri zachovaní projektovanej výšky rezu

- povrch terénu : v priemere na úrovni 294 m n.m.

- ťažobná báza : na úroveň 284 - 285 m. n.m

- projektovaný úklon ťažobného rezu : 70°

- dopravná rýchlosť - v hlinisku : max. 10 km/hod

- záverečný svah ťažobného rezu : 60°

- šírka bezpečnej vzdialenosti okraja podvozku ťažobného stroja a univerzálneho nakladača po okrajovú hranu (hlavu rezu) ťaženého priestoru v bloku na pracovnom porubovom fronte : min. 1,0 m

- šírka ťažobného záberu v bloku : 6,0 m

- predstih skrývkového rezu pred ťažobným rezom : minimálna šírka 20,0 m

- priemerná hrúbka suroviny : 8,0 m

- konečná plocha záberu pre projektovanú činnosť : 9,8121 ha

- projektovaný ročný objem ťažby 199 tis. ton/rok

- obdobie 2022 – 2038

Umiestnenie a časový sled prevádzkovania skládky suroviny

V priestore pri skriňových podávačov výrobného závodu – tehelne Močarmany sú vytvorené dve samostatné skládky suroviny:

Skládka č.1 - na skládke bude uložená surovina – kvartérne hliny z ložiska Močarmany

Skládka č.2 - na skládke bude uložená surovina – neogénne íly z ložiska Drienov, ktorá bude v rámci spracovateľského procesu pridávaná ako jedná z korekčných zložiek

Surovina rozpojená a naložená z ťažobného priestoru bude premiestnená na plochu skládky časť 1. (korekčná surovina z dobývacieho priestoru Drienov na skládku časť 2). Ťažba suroviny zo skládok bude zabezpečovaná čelným nakladačom do skriňových podávačov umiestnených pri budove výrobného tehliarskeho závodu. Surovina zo skriňových podávačov sa sústavou pásových dielcových dopravníkov dostane k technologickým spracovateľským zariadeniam. Na týchto zariadeniach dôjde k spracovaniu suroviny - drvenie, mletie, úprava a spojenie s korekčnými surovinami (surovina Drienov, piliny, papierenský kal) haldovanie a odležovanie. Takto upravená surovina je dopravovaná do pretlačovacích miesidiel a následne do lisovacieho stroja k vytváraniu rôznych druhov tehliarskych výrobkov. Po vysušení a vypálení sú výrobky expedované potenciálnym odberateľom.

Doprava, dopravné cesty

Dobývanie a doprava suroviny pri využívaní ložiska tehliarskych hĺn je v plnej miere mechanizovaná. Všetka činnosť bude zabezpečovaná organizáciou oprávnenou na výkon týchto činností. V súčasnosti dobývacie a dopravné práce ako aj iné súvisiace činnosti sú zabezpečované dodávateľský. Pri banskej činnosti budú využívané stroje a zariadenia pri strojovej doprave, ťažbe a súvisiacich činnostiach: nákladné motorové vozidlá, nakladače hydraulické kolesové a pásové. Počas výkonu prác ťažobná organizácia zabezpečí, aby ťažobné a dopravné mechanizmy a zariadenia boli v takom technickom stave, aby nedochádzalo k znečisteniu podzemných a povrchových vôd ropnými a

inými látkami škodiacimi vodným tokom. V priestore ťažby bude vylúčená možnosť parkovania dopravných automobilov a iných ťažobných a dopravných mechanizmov ako aj manipulácia s pohonnými hmotami, olejmi, resp. inými znečisťujúcimi látkami vo vzťahu k ochrane kvality povrchových a podzemných vôd.

Odstavovanie vozidiel bude na vyznačených miestach v areáli prevádzky tehelne organizácie Baustoffe SK s.r.o. Petrovany na parkovacom mieste vedľa vstupu do areálu tehelne a iba za súhlasu konateľa organizácie. Na ostatných miestach je zákaz parkovania. Miesta na nakladanie, vykladanie a ukladanie hmôt (skrývky a suroviny) nebudú označené z dôvodu ich stáleho posunu v súvislosti s postupom ťažobných stien v ťažobnom priestore.

Dovolená záťaž dopravných zariadení pri doprave hmôt sa určuje max. na 60 ton, zároveň však nemôže byť väčšia ako najvyššia povolená záťaž určená v technickom preukaze konkrétneho dopravného zariadenia. Rýchlosť prepravy v priestore ťažby nesmie byť väčšia ako 10 km/hod. Pri cúvaní, resp. inom manévrovaní najviac 5 km/hod. Doprava mimo ťažobný priestor nepatrí pod opatrenia tohto plánu ťažby a nie je riešená doprava v tomto poriadku a ani rýchlosť dopravy. Dopravné cesty v ťažobnom priestore nebudú trvalo spevnené. V prípade potreby budú na zamokrených miestach spevnené tehlovou drvou a upravené buldozénom.

Na zamedzenie vzniku prachu budú podľa potreby skrúpané vodou. Cesty v priestore ťažby nebudú označené. Ostatné existujúce cesty k hranici ťažobného priestoru sú už vytvorené, v prípade potreby budú spevnené, na zamedzenie vzniku prachu budú aj tieto prístupové cesty mimo ťažobného priestoru podľa potreby skrúpané vodou.

Zákazové a príkazové označenie bude na tabuli pri vstupe do areálu prevádzky – skládky suroviny tehelne Močarmany, kde je vyťažená surovina dovážaná na uskladnenie. Cesty na chôdzu v teréne nie sú určené ani nebudú vymedzené značkami. Na chôdzu budú využívané okrajové časti dopravných ciest, budú bez prekážok, odvodnené a udržiavané tak, aby chôdza po nich bola bezpečná. Smerom do ťažobne bude využívaná na chôdzu časť cesty po ľavej strane a z ťažobne po pravej strane.

Kontrolu dopravných ciest a ciest na chôdzu vykonáva zodpovedný pracovník na túto činnosť ustanovený organizáciou Baustoffe SK, s.r.o.. Lehota kontroly sa stanovuje na jedenkrát za mesiac v čase výkonu banskej činnosti v dobývacom priestore. V období prerušenej banskej činnosti raz za 6 mesiacov.

Elektrifikácia

Ťažobné územie, kde sa vykonáva dobývanie ložiska sa nenavrhuje elektrifikovať.

Odvodňovanie

Podľa zistenej hydrogeologickej charakteristiky pomery na ložisku z hľadiska hydrogeológie sú jednoduché. Vyťažený priestor nie je zamokrovaný spodnými vodami. Jediné prítoky do predmetného priestoru sú a budú z atmosférických zrážok. Vzhľadom na tieto skutočnosti odvodňovanie priestoru bude zabezpečované samospádom po dne vyťaženého priestoru do odvodňovacieho rigolu a odtiaľ do vytvoreného recipientu umiestneného vo vyťaženom priestore pri skládke suroviny. K zabezpečeniu tohto navrhovaného odvodnenia nie je potrebné budovať odvodňovacie systémy. Je nutné celý ťažobný priestor a pracovné plošiny upravovať a svahovať smerom k existujúcej povrchovej odvodňovaciemu recipientu. Smer úklonu ťažobnej bázy 2° k severozápadu. Súčasný vyťažený priestor je už vytvorený tak, že všetky zrážkové vody sú zvádzané do existujúceho povrchového vodného recipientu. Tento systém odvodnia je od začiatku ťažobnej činnosti v tomto dobývacom priestore a bol pri predchádzajúcej ťažbe povolený v rámci povolenej banskej činnosti. Navrhovaná činnosť nebude mať významný negatívny vplyv na povrchové a podzemné vody. Pri výkone činnosti môže dôjsť k negatívnym vplyvom v prípade havarijného stavu – unik pohonných hmôt, olejov, chemických prípravkov a pod. Eliminuje sa prísny dodržiavaním dobrého technického stavu mechanizmov ako aj prijatých opatrení na zamedzenie tohto stavu. Na zamedzenie tohto stavu sú prijaté opatrenia, ktoré sú uvedené v predchádzajúcich kapitolách a ďalších častiach tohto plánu. Zmeny v kvalite vody zaniknú po opätovnej infiltrácii a zmiešaní s podzemnými vodami. Iné vplyvy, napríklad na prietokové pomery, režim a kvalitu povrchových tokov sa nepredpokladajú, nakoľko činnosť nebude s nimi v žiadnom priestorovom, ani sprostredkovanom kontakte. Vplyv na vody je vratný. Banské vody organizácia neplánuje využívať na iné účely alebo inak s nimi nakladať.

2. Požiadavky na vstupy

Záber pôdy

Zmena navrhovanej činnosti bude vykonávaná v hraniciach ložiska nevyhradeného nerastu – tehliarskych hĺn Močarmany, na pozemkoch s celkovou výmerou do 9,8121 ha a to na parcelách registrovaných podľa KN C v katastrálnom území Močarmany. K zmene navrhovanej činnosti bude zo strany ťažobnej organizácie požadované vydanie rozhodnutia o dočasnom odňatí pozemkov vedených ako orná pôda z poľnohospodárskeho pôdneho fondu v zmysle zákona o ochrane pôdy. S využívaním iných plôch sa pri realizácii zmeny navrhovanej činnosti neplánuje.

Spotreba vody

Zmena navrhovanej činnosti si nebude vyžadovať osobitnú spotrebu vody. Spotreba pitnej vody bude spojená výhradne s hygienickými potrebami. Pracovníci budú naďalej využívať sociálne zariadenie tehelne Močarmany, ktorá je umiestnená vedľa ložiska nevyhradeného nerastu – tehliarskych hĺn Močarmany.

Výpočet potreby pitnej vody navrhovateľ nemá k dispozícii presné bilancie, resp. skutočnú potrebu vody pre pitné a hygienické účely. Interná smernica navrhovateľa určuje povinnosť zabezpečiť pre 1 zamestnanca v letnom období (01.05. – 30.09.) 3 l pitnej vody a v zimnom období (01.10. – 30.04.) 1,5 l pitnej vody denne (Ø 22 pracovných dní/mesiac). Podľa výpočtu to znamená zabezpečiť pre 1 zamestnanca $22 \times 5 \times 3 + 22 \times 7 \times 1,5 = 330 + 231 = 561$ l pitnej vody ročne. Vzhľadom na to, že v zimnom období je lom prevádzkovaný 9 mesiacov (2 mesiace nie je prevádzkovaný) resp. podľa poveternostných podmienok, reálna spotreba je nižšia (cca $330 + 165$ l = 495 l vody ročne). Pre všetkých 5 zamestnancov podľa výpočtov = 2 805 l vody/rok, reálne cca 2 400 l (malospotrebiteľské balenie). Z hľadiska vstupov ide o nevýznamný rozdiel, zásobovanie pitnou vodou je podľa aktuálnej potreby.

Dobývanie a odťažba suroviny vrátane uloženia na technologickú skládku suroviny je zabezpečované externými dodávateľskými spoločnosťami. Dodávanie pitnej vody pre zamestnancov je riešené dodávateľom prác vo vlastnej réžii. Pitná voda bude pre zamestnancov zabezpečená dodávaním v malospotrebiteľských baleniach, zabezpečené množstvo pre osobu bude 5 l/zmenu.

Technologická voda sa pri ťažbe tehliarskych hĺn nepožaduje. Na zamedzenie vzniku prašnosti budú podľa potreby dopravné komunikácie v rámci ťažobného priestoru skrúpané. Voda na skrúpanie cestných komunikácií bude dovážaná cisternou z recipientu, ktorým je nádrž na technologickú vodu umiestnená v areáli závodu. Na skrúpanie dopravných komunikácií sa vyžaduje cca 10 m³ /deň.

Zásobovanie energiami

Ťažobné územie, kde sa vykonáva dobývanie ložiska sa nenavrhuje elektrifikovať.

Zásobovanie plynom

Zmena navrhovanej činnosti bude vykonávaná bez využívania zemného plynu.

Zásobovanie surovinami a materiálmi

V súvislosti so zmenou navrhovanej činnosti sú k prevádzke ťažobných strojov potrebné pohonné hmoty a mazivá. Zásobovanie pohonnými hmotami do strojov bude riešené dodávateľsky, pričom nafta sa skladuje v samostatnom sklade. Ostatné ropné látky ako oleje a mazivá sú uskladnené v sklade zabezpečenom pred únikom so záchytnou protihavarijnou ochrannou vaňou.

Telekomunikačné napojenie

Areál závodu je napojený pomocou inžinierskych telekomunikačných sietí a sietí telekomunikačných operátorov.

Požiadavky na dopravu a infraštruktúru

Doprava suroviny bude realizovaná v rámci ťažobného priestoru, DP Močarmany a areálu tehelne Močarmany. Dopravné cesty v ťažobnom priestore nebudú trvalo spevnené. V prípade potreby budú na zamokrených miestach spevnené tehlovou drvou a upravené buldozércom. Ostatné existujúce cesty k hranici ťažobného priestoru sú už vytvorené, v prípade potreby budú spevnené.

Zákazové a príkazové označenie bude na tabuli pri vstupe do areálu prevádzky – skládky suroviny tehelne Močarmany, kde je vyťažovaná surovina dovážaná na uskladnenie. Pri banskej činnosti budú využívané stroje a zariadenia pri strojovej doprave, ťažbe a súvisiacich činnostiach: nákladné motorové vozidlá, nakladače hydraulické kolesové a pásové.

V priestore ťažby bude vylúčená možnosť parkovania dopravných automobilov a iných ťažobných a dopravných mechanizmov. Odstavovanie vozidiel bude na vyznačených miestach v areáli prevádzky tehelne organizácie Baustoffe SK s.r.o. Petrovany na parkovacom mieste vedľa vstupu do areálu tehelne a iba za súhlasu konateľ a organizácie. Na ostatných miestach je zákaz parkovania.

Nároky na pracovné sily

Dobývanie a doprava suroviny bude zabezpečovaná organizáciou oprávnenou na výkon týchto činnosti. V súčasnosti dobývacie a dopravné práce ako aj iné súvisiace činnosti sú zabezpečované dodávateľsky.

3. Údaje o výstupoch

Zdroje znečistenia ovzdušia

Z hľadiska pôsobenia zmeny navrhovanej činnosti na znečistenie ovzdušia vplyvajú plynné znečisťujúce látky a tuhé znečisťujúce látky z plošného stacionárneho zdroja – ťažobný priestor s príslušnými mechanizmami, skládka suroviny a z mobilných zdrojov. Stacionárnym zdrojom znečistenia ovzdušia v ťažobnom priestore je činnosť vykonávaná banským spôsobom, ktorá je zdrojom tuhých znečisťujúcich látok. V zmysle kategorizácie stacionárnych zdrojov znečisťovania ovzdušia podľa prílohy č. 1 k vyhláske MŽP SR č. 410/2012 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší je navrhovaná činnosť zaradená ako stredný zdroj znečisťovania ovzdušia.

Podľa prílohy č. 7 k vyhláske MŽP SR č. 410/2012 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší je emisný limit pre ťažbu a spracovanie silikátových a iných surovín 20 mg/m³.

Zdrojom znečisťovania ovzdušia sú pracoviská na jednotlivých ťažobných rezoch – uvoľňovanie nerastu z ložiskového telesa a jeho následné nakladanie na nákladné automobily. Určujúcou škodlivinou sú tuhé znečisťujúce látky (TZL) – suspendované častice PM₁₀. V roku 2020, podobne ako v predchádzajúcich rokoch, nedošlo na žiadnej z monitorovacích staníc na Slovensku k prekročeniu limitnej hodnoty pre priemernú ročnú koncentráciu PM₁₀. Táto znečisťujúca látka sa monitorovala na 37 staniciach. Limitná hodnota pre priemernú ročnú koncentráciu PM₁₀ nebola v zóne (Prešovský kraj) prekročená, rovnako ako limitné hodnoty pre SO₂, NO₂, benzén, CO a PM_{2,5}.

Stacionárnym zdrojom znečistenia ovzdušia budú bodové a plošné zdroje znečisťovania. Bodové zdroje znečisťovania emitujú do priestoru predovšetkým TZL a plynné škodliviny. Jedná sa o rýpadlá, bagre, nakladače a nákladné automobily poháňané naftovými motormi. Emisie plynných škodlivín z výfukových plynov sú závislé na výkone a technickom stave motorov, teda na spotrebe nafty.

Vzhľadom na to, že tehliarske hliny si udržiavajú pomerne vysokú prirodzenú vlhkosť, je ich ťažba vo všeobecnosti sprevádzaná len minimálnou prašnosťou. Navýšenie podielu prašnosti môže nastať pri zhoršených klimatických podmienkach ako dlhotrvajúce sucho alebo zhoršené poveternostné podmienky.

Líniový zdroj znečistenia ovzdušia predstavuje nákladná doprava vyťaženej suroviny z oblasti ťažobného priestoru na určenú skládku v blízkosti spracovateľskej haly tehelne Močarmany. Doprava suroviny je zdrojom predovšetkým TZL a emisií plynných škodlivín z výfukových plynov (NO_x, CO, C_xH_y). Priestor lomu nie je nútene vetraný. Klimatické, mikroklimatické a morfológické podmienky priestoru a kontaktného územia zabezpečujú dostatočné prirodzené odvetrávanie priestoru. Vznik inverzných situácií je nepravdepodobný, alebo veľmi nízky.

Odpadové vody

Na základe hydrogeologickej charakteristiky ložiska Močarmany je možné skonštatovať, že hydrogeologické pomery ložiska sú jednoduché. Vyťažený priestor nie je zamokrovaný spodnými vodami. Jediný zdroj prítoku vody do predmetného priestoru predstavujú atmosférické zrážky. Na základe toho bude odvodňovanie priestoru zabezpečované samospádom po dne vyťaženého priestoru do odvodňovacieho rigolu a odtiaľ do vytvoreného recipientu umiestneného vo vyťaženom priestore pri skládke suroviny. K zabezpečeniu tohto navrhovaného odvodnenia nie je potrebné budovať odvodňovacie systémy. Je nutné celý ťažobný priestor a pracovné plošiny upravovať a svažovať smerom k existujúcej povrchovej odvodňovaciemu recipientu. Smer úklonu ťažobnej bázy predstavuje 2° k severozápadu.

Súčasný vyťažený priestor je už vytvorený tak, že všetky zrážkové vody sú zvádzané do existujúceho povrchového vodného recipientu. Tento systém odvodnia je od začiatku ťažobnej

činnosti v tomto dobývacom priestore a bol pri predchádzajúcej ťažbe povolený v rámci povolenej banskej činnosti. Splaškové odpadové vody sa neprodukujú. Pracovníci budú naďalej využívať sociálne zariadenie tehelne Močarmany, ktorá je umiestnená vedľa ložiska nevyhradeného nerastu – tehliarskych hĺn Močarmany.

Odpady

Likvidácia odpadov vznikajúcich pri údržbe a servise strojov a zariadení je zabezpečená jeho producentmi a dodávateľskými spoločnosťami vykonávajúcimi servisné a údržbové služby na jednotlivých technických zariadeniach. Servis strojov a zariadení vykonávajú oprávnené osoby dodávateľsky (napr. výmena olejových náplní, chladiacich a brzdových kvapalín, oprava, údržba, výmena súčiastok, servis elektroinštalácie a pod.). Odvoz zmesového komunálneho odpadu a jeho ukladanie na povolenú skládku odpadov a odpadu na základe zmlúv.

Nakladanie s odpadmi počas prevádzkovania ťažobného priestoru sa bude riadiť platnými právnymi predpismi v oblasti odpadového hospodárstva a všeobecne záväznými nariadeniami obce týkajúcich sa nakladania s komunálnymi odpadmi.

Ťažobný odpad

Počas realizácie navrhovanej činnosti nebude vznikať ťažobný odpad. Skrývkový materiál tvorí humusový horizont o hrúbke 0,4 m pod ktorým sa nachádzajú kvartérne hliny vyhodnotené ako tehliarska surovina – nevyhradený nerast. Humusová skrývka bude dočasne uložená na depóniu. Po vydobytí ložiska bude skrývka použitá ako rekultivačný materiál pre zahľadenie následkov po dobývaní ložiska.

Zdroje hluku a vibrácií

Zdrojom hluku v záujmovom území je a naďalej bude predovšetkým samotná ťažobná činnosť, ťažba a nakládka suroviny nakladačmi, doprava suroviny v rámci lokality navrhovanej činnosti a taktiež úprava skládky suroviny. Hladiny hlukovej expozície nákladných áut predstavujú hodnoty 85 dB pri státi (1 425 otáčok/min) a 79,3 dB za jazdy. Hluk z činnosti lomu bude mať diskontinuálny charakter. Expozície hluku je možné eliminovať vhodnými pracovnými postupmi.

V zmysle vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí je možné stanoviť pre územie lomu kategóriu územia IV - územie bez obytnej funkcie a bez chránených vonkajších priestorov, výrobné zóny, priemyselné parky, areály závodov, kde pre deň, večer a noc sú prípustné hodnoty hluku z dopravy a hluku z iných zdrojov 70 dB. Obytná časť obce Petrovany je vzdialená v dostatočnej vzdialenosti od samotnej prevádzky.

Navrhovaná činnosť musí byť v súlade s ustanoveniami zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov a vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií. Ďalej musí byť dodržané NV SR č. 115/2006 Z.z. o minimálnych zdravotných a bezpečnostných požiadavkách na ochranu zamestnancov pred rizikami súvisiacimi expozíciou hluku. V obci Petrovany neboli vplyvy činnosti zaznamenané. Hladiny hluku zo samotnej prevádzky povrchového lomu Močarmany neprekračujú najvyššie prípustné hladiny hluku pre referenčný časový interval deň a večer.

V nočnej dobe je prevádzka lomu odstavená. Na základe uvedeného je možné konštatovať, že navrhovaná činnosť nezhorší hlukové pomery v posudzovanej obytnej zóne a nespôsobí zhoršenie životných podmienok obyvateľstva z hľadiska hluku v porovnaní s jestvujúcim stavom.

Zdroje žiarenia

Navrhovanej činnosti nie je zdrojom žiarenia a iných fyzikálnych polí.

Zdroje tepla a zápachu

S navrhovanou činnosťou nie je spojená produkcia tepla a zápachu.

Iné očakávané vplyvy napr. vyvolané investície

V súvislosti s navrhovanou činnosťou nevznikajú požiadavky na vyvolané investície.

II. MIESTO VYKONÁVANIA NAVRHOVANEJ ČINNOSTI

Ložisko nevyhradeného nerastu - tehliarskej suroviny Močarmany sa nachádza v obci Petrovany, miestna časť Močarmany. Ložisko je prístupné z cesty III. triedy III/3445 cez obec Petrovany, miestna časť Močarmany. Pozemok tvoria parcely reg. C: 2937/27, 2935/4, 2936/2, k.ú. Močarmany. Nadmorská výška záujmového územia sa pohybuje v rozpätí 260,0 - 294,0 m n.m.

Na záujmovom území platí 1. stupeň ochrany podľa zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov a zároveň nezasahuje do osobitne chránených častí prírody SR. Územie navrhovanej činnosti nie je súčasťou a ani nezasahuje do chránených území európskeho významu a chránených vtáčích území v sústave NATURA 2000.

V katastrálnom území obce Petrovany sa z národnej siete chránených území nenachádza žiadne chránené územie. Do juhovýchodnej časti katastra však zasahuje ochranné pásmo národnej prírodnej rezervácie Gýmešský jarok. Národná prírodná rezervácia Gýmešský jarok sa nachádza v katastrálnom území obce Drienov. Ochranné pásmo národnej prírodnej rezervácie je 100 m pás územia po vonkajšom obvode hranice chráneného územia a na jeho území platí 3. stupeň územnej ochrany. Územie navrhovanej činnosti nie je súčasťou a ani nezasahuje do žiadneho maloplošného chráneného územia. Najbližšie takéto územie je NPR Gýmešský jarok vzdialený cca 1 100 m.

Priamo na území zemny navrhovanej činnosti sa na základe zdokumentovaných deformácií na území Slovenskej republiky (Atlas máp stability svahov SR, ŠGÚDŠ) nenachádzajú žiadne svahové deformácie. Vychádzajúc z pôdnej mapy Slovenska 1:4 00 000 (J.Hraško, V.Linkeš, R.Šály, B.Šurona) je dotknuté územie so žiadnou až slabou veternou eróziou, bez vodnej erózie. Poľnohospodárske pôdy nachádzajúce sa v predmetnom území sú zaradené podľa kódu BPEJ najmä do 6.skupiny, menej do 7 a 8 skupiny kvality. Nenachádzajú sa tu chránené poľnohospodárske pôdy zaradené do 1. - 4 skupiny kvality. V okolí záujmového územia sú dominantné vetry severných a južných smerov. Územie je odvodňované sieťou potokov, ktoré sa vlievajú do rieky Torysa ako jej ľavostranné prítoky. Na severe je Močarmiarsky potok, na juhu Mladolesný potok a na východe ďalšie menšie bezmenné toky. Priamo na území sa nenachádza žiadna vodná plocha, žiadne zdroje minerálnych vôd ani chránené vodohospodárske oblasti. Územím nepretiekajú vodohospodársky významné vodné toky, ani vodárenské vodné toky.

III. VÝZNAM A VLASTNOSTI OČAKÁVANÝCH VPLYVOV

Vplyv na obyvateľstvo

Územie zmeny navrhovanej činnosti, ťažobný priestor Močarmany (LNN II časť) je situovaný v dostatočnej vzdialenosti od najbližšej obytnej zóny obce Petrovany, miestna časť Močarmany (cca 530 m) a obce Drienov (cca 2,3 km). Z toho dôvodu sa nepredpokladá závažný negatívny vplyv ťažby nevyhradeného nerastu – tehliarskych hĺn na obyvateľov uvedených obcí. Navrhovaná činnosť nebude mať negatívny vplyv na dopravu a technickú infraštruktúru v obciach. Vyťažená surovina sa nebude dopravovať po miestnych komunikáciách cez obec Petrovany ani cez obec Drienov. Vyťažená surovina bude dopravovaná z ťažobného priestoru len na skládku umiestnenú v priestore výrobného závodu tehelne Močarmany kde bude dochádzať aj k spracovaniu suroviny a k vytváraniu rôznych druhov tehliarskych výrobkov.

Negatívny vplyv hlukového pôsobenia vznikajúceho pri ťažbe suroviny a doprave na skládku v rámci prevádzky tehelne Močarmany nachádzajúcej sa v bezprostrednej blízkosti ťažobného priestoru na najbližšie obytné zóny vzhľadom na vzdialenosť a morfológiu terénu sa nepredpokladá. Negatívny vplyv navrhovanej činnosti z hľadiska znečistenia ovzdušia sa nepredpokladá. K znečisteniu ovzdušia zvýšenou prašnosťou bude dochádzať predovšetkým na mieste ťažby a v jej bezprostrednom okolí. Pozitívny vplyv sa prejaví v oblastiach sociálno-ekonomickej úrovne a hospodárskej úrovne. Sociálno-ekonomická úroveň predstavuje prínos v oblasti udržania a vytvárania pracovných miest – tak priamych pracovných miest v samotnej prevádzke tehelne Močarmany, ako aj udržiavanie sekundárnej zamestnanosti zastúpenej dodávkami služieb pre prevádzku ťažobného priemyslu (v súčasnosti dobývacie a dopravné práce ako aj iné súvisiace činnosti sú zabezpečované dodávateľsky). Hospodárska úroveň je zastúpená produkciou suroviny (tehliarskych výrobkov), ktorá sa dodáva pre stavebný priemysel.

Vplyvy na horninové prostredie a geomorfologické pomery

Vplyv na horninové prostredie je priamym negatívnym vplyvom navrhovanej činnosti, nakoľko dochádza k zásahu do horninového prostredia postupným vyťažením nerastných surovín – tehliarskych hĺn. Keďže nerastné suroviny sú považované za neobnoviteľný zdroj, zásah do horninového prostredia bude nevratný.

Z hľadiska vplyvov na geomorfologické pomery bude ťažbou zmenená morfológia predmetného územia. Keďže v záujmovom území sa nejedná o novú činnosť, ale o pokračovanie banskej činnosti nedôjde k závažným zmenám geomorfologických pomerov. Po ukončení ťažby dôjde k rekultivácii územia.

Vplyvy na ovzdušie, miestnu klímu a hlukovú situáciu

Na znečistení ovzdušia sa bude podieľať zvýšená prašnosť, ktorá je však dočasným vplyvom s lokálnym pôsobením, intenzitu ktorej je možné eliminovať kropením. K zvýšeniu koncentrácií TZL bude dochádzať v mieste ťažby a v jej bezprostrednom okolí. Imisné prírastky plyných škodlivín zo súvisiacej nákladnej automobilovej dopravy je možné považovať za malo významné, keďže na dopravu suroviny budú využívané dopravné prostriedky, ktoré vyhovujú emisným požiadavkám v zmysle platnej legislatívy.

Navrhovaná činnosť nebude mať priamy vplyv na klimatické pomery dotknutého územia a nedôjde k zmene miestnych klím.

Vzhľadom na vzdialenosť od najbližšej obytnej zóny a morfológiu terénu sa nepredpokladá negatívne hlukové pôsobenie navrhovanej činnosti na najbližšie zastavané územia. Hluk vznikajúci pri ťažbe suroviny a doprave na skládku nie je významný.

Vplyvy plyných emisií, TZL a hlukovej záťaže budú malo významné, nepravidelné a lokálneho charakteru.

Vplyvy na povrchovú a podzemnú vodu

Navrhovaná činnosť nebude mať významný negatívny vplyv na povrchové vody. Vplyvy na režim a kvalitu povrchových tokov sa nepredpokladajú, nakoľko činnosť nebude s nimi v žiadnom priestorovom, ani sprostredkovanom kontakte.

Odvodňovanie priestoru bude zabezpečované samospádom po dne vyťaženého priestoru do odvodňovacieho rigolu a odtiaľ do vytvoreného recipientu umiestneného vo vyťaženom priestore pri skládke suroviny. K zabezpečeniu tohto navrhovaného odvodnenia nie je potrebné budovať odvodňovacie systémy. Je nutné celý ťažobný priestor a pracovné plošiny upravovať a svažovať smerom k existujúcemu povrchovému odvodňovaciemu recipientu. Smer úklonu ťažobnej bázy 2° k severozápadu.

Súčasný vyťažený priestor je už vytvorený tak, že všetky zrážkové vody sú zvádzané do existujúceho povrchového vodného recipientu. Tento systém odvodňovania sa používa od začiatku ťažobnej činnosti na tomto ložisku a bol pri predchádzajúcej ťažbe povolený v rámci povolenej banskej činnosti.

Navrhovaná činnosť nebude mať významný negatívny vplyv na podzemné vody. Ložisko nevyhradeného nerastu Močarmany je situované nad hladinou podzemných vôd z toho dôvodu navrhovaná činnosť neovplyvní režim podzemných vôd ani charakter prúdenia podzemnej vody. Ovplyvnenie podzemných vôd je možné vylúčiť aj z dôvodu nízkej priepustnosti podložia v ťažobnom priestore.

Pri výkone činnosti môže dôjsť k negatívnym vplyvom v prípade havarijného stavu – unik pohonných hmôt, olejov, chemických prípravkov a pod., ktorý je eliminovaný prísny dodržiavaním dobrého technického stavu mechanizmov ako aj prijatých opatrení na zamedzenie tohto stavu.

Vplyvy na pôdu

Realizáciou zmeny navrhovanej činnosti dôjde k nepriaznivému vplyvu na pôdu. Navrhovaná činnosť bude mať požiadavky na záber poľnohospodárskeho pôdneho fondu v rámci hraníc ložiska nevyhradeného nerastu Močarmany. Dôjde k dočasnému odňatiu poľnohospodárskej pôdy na nepoľnohospodárske účely.

Poľnohospodárske pôdy nachádzajúce sa na predmetnom území nepatria z hľadiska kvality medzi pôdy najvyššej kvality a odňatie pôdy bude len dočasné, na dobu vyťaženia ložiska a následného vykonania rekultivácie, čo znižuje významnosť nepriaznivého vplyvu na pôdy.

K navrhovanej činnosti bude zo strany ťažobnej organizácie požiadané o schválenie plánu rekultivácie a o vydanie rozhodnutia o odňatí pozemkov vedených ako orná pôda z poľnohospodárskeho pôdneho fondu v zmysle zákona o ochrane pôdy.

Podmienky ochrany pôdneho fondu ako aj základná starostlivosť o ornú zeminu a územia po ťažbe budú zapracované do plánu ťažby. Vzhľadom na charakter suroviny – tehliarske hliny neprichádza do úvahy kontaminácia pôd cudzorodými prvkami, napríklad kontaminácia ťažkými kovmi.

Vplyv na pôdu je vratný. Po ukončení ťažby bude pôda zrekultivovaná a lokalita navrhovanej činnosti bude vrátená do poľnohospodárskeho pôdneho fondu.

Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy

Ťažobný priestor v predmetnej lokalite je zásahom do prírodného prostredia, ktorý vplyva aj na zmeny vo flóre a faune. Priamym vplyvom tejto zmeny je predovšetkým likvidácia pôvodných biotopov, likvidácia rastlinných a živočíšnych druhov na ťažobnej ploche, vytlačenie živočíchov z predmetného územia, zvýšenie hlučnosti a prašnosti a vytvorenie čiastočnej bariéry pre migráciu živočíchov. K ďalšiemu odstraňovaniu flóry nedôjde.

Vplyv navrhovanej činnosti na flóru a faunu bude spôsobovať prašnosť aj hluk. Tieto vplyvy však budú dočasného – krátkodobého charakteru. Medzi vplyvy s výraznejším dopadom na zoocenózy širšieho dotknutého územia môžeme zaradiť hluk vyvolaný technologickými zariadeniami a pohybom mechanizmov a prašnosť. Ide o pôsobenie tohto vplyvu počas celej doby ťažby tehliarskych hĺn. Živočích sa prirodzeným spôsobom presunú do vzdialenejších miest od ťažobného priestoru. Tieto vplyvy zásadne neovplyvnia súčasnú biodiverzitu druhov fauny a flóry v dotknutom území.

Na zvýšenú hlučnosť sa už živočích za dobu existencie lomu zvykli a prispôbili svoje správanie tomuto stavu. Vplyvy navrhovanej činnosti na faunu, flóru a ich biotopy možno hodnotiť ako lokálne, málo významné. Medzi nepriame vplyvy navrhovanej činnosti možno začleniť vznik nových, prechodných biotopov ako napr.: steny ťažobného priestoru, ktoré môžu byť osídlené chránenými druhmi vtákov či dočasné vodné plochy, šírenie invázných druhov rastlín a riziko prípadnej kontaminácie okolia ciest ropnými látkami pri havárii.

V dotknutom území sa nevyskytujú chránene stromy, chránene, vzácne a ohrozené druhy rastlín a živočíchov a ich biotopy. Na území platí 1. stupeň ochrany prírody. K zachovaniu výskytu chránených druhov národného a európskeho významu je potrebné zachovanie charakteru lokality v širšom okolí.

Meteorologické podmienky môžu v niektorých rokoch akcelerovať dôsledky zásahov do krajiny (v dôsledku ťažby najmä zvýšená erózia po strate vegetačného krytu a zvýšená prašnosť). Plocha ovplyvnená antropogénnymi zásahmi však nepredstavuje zásadné riziko pre zachovanie biodiverzity záujmového územia. Po ukončení ťažby bude potrebné klásť dôraz na rekultivačné práce, ktoré je nutné vykonávať podľa dokumentácie schválenej orgánmi štátnej správy a za podmienok, ktoré budú súčasťou predmetného povolenia na výkon rekultivačných prác.

V súčasnosti stav biotopov v okolí ťažby tehliarskych hĺn možno hodnotiť ako priaznivý a vplyv ťažbou mimo areálu ložiska nie je pozorovateľný. Je reálny predpoklad, že po ukončení ťažby, vhodnej rekultivácii a dodržaní zásad environmentálneho manažmentu sa čiastočne obnovia pôvodné funkcie ekosystému.

Vplyvy na krajinu a chránené územia

V dôsledku ťažby sú už v okolitej krajine jestvujúce fyzikálne zmeny, ktoré zmenili pôvodný ráz krajiny tým, že v prírodnom prostredí vznikol nový prvok povrchového lomu. Rozšírením územia pre dobývanie tehliarskej suroviny budú tieto zmeny výraznejšie, dôjde k postupnej zmene reliéfu krajiny. Najvýraznejšia zmena sa prejavila pri zahájení činnosti pred viac ako 40 –timi rokmi, kedy došlo k odstráneniu pôvodného rastlinného krytu na ploche lomu a tým k zmene prírodných štruktúr v predmetnom území.

Vplyv na užívanie zeme sa prejaví v trvalom vydobytí ložiska tehliarskych hĺn v predmetnom území. Tento vplyv bude lokálny, nevratný, stredne významný. Pre zmiernenie negatívnych vplyvov banskej činnosti na dotknuté územie bude po vyťažení zásob vykonaná technická a biologická rekultivácia podľa odsúhlaseného a platného plánu technickej a biologickej rekultivácie. Priestor po rekultivácii bude spätne odovzdaný na pôvodný účel využívania – poľnohospodárska činnosť.

Na rozdiel od ostatných vplyvov sa vplyv na krajinu vzťahuje k subjektívnemu vnímaniu krajiny človekom. Z dlhodobého hľadiska bude mať dôležitý význam v záujmovom území správne a dôsledne prevedená rekultivácia územia s prijateľným a nerušivým začlenením po prírodnom prostredia, bez výraznej zmeny v estetickom vnímaní krajiny.

Na záujmovom území platí 1. stupeň ochrany prírody. Z dôvodu, že navrhovaná činnosť nezasahuje do chránených území a ich ochranných pásiem, ktoré sa nachádzajú mimo ťažobných aktivít a nebudú dotknuté ani prvky územného systému ekologickej stability sa nepredpokladajú priame ani nepriame negatívne vplyvy ťažby na priaznivý stav zaznamenaných druhov a biotopov najbližších chránených území.

Vplyvy na poľnohospodársku výrobu

Dobývanie sa bude vykonávať na pozemkoch registrovaných v registri C-KN č. 2937/27 (orná pôda), 2935/4 (orná pôda), 2936/2 (poľná cesta) v katastrálnom území Močarmany. Vplyv zmeny navrhovanej činnosti bude spočívať v dočasnom odňatí poľnohospodárskych pozemkov vedených ako orná pôda z poľnohospodárskeho pôdneho fondu v zmysle zákona o ochrane pôdy. Po vydobytí zásob bude vykonaná technická a biologická rekultivácia. Priestor po rekultivácii bude spätne odovzdaný na pôvodný účel využívania – poľnohospodárska činnosť.

Vplyvy na priemyselnú výrobu

Vplyvom navrhovanej činnosti nebude negatívne ovplyvnená priemyselná výroba. Ložisko tehliarskych hĺn je zdrojom suroviny pre tehelnú Močarmany, ktorá následne zabezpečuje dostatok stavebného materiálu pre miestny región a taktiež zahraničie, čo predstavuje pozitívny vplyv.

Vplyvy na dopravu

Počas prevádzky navrhovanej činnosti nedôjde k zvýšeniu intenzity miestnej dopravy spôsobenej vývozom vydobitej suroviny. Preprava vydobitej suroviny bude realizovaná v rámci samotného ložiska a areálu tehelne Močarmany (skládku). Zmena navrhovanej činnosti nebude mať negatívny vplyv na dopravu a zároveň nevyžaduje výstavbu cestnej komunikácie mimo riešeného územia.

Vplyvy na kultúrne hodnoty

Vplyv na kultúrne pamiatky

Navrhovaná činnosť nebude mať vplyv na kultúrne a historické objekty. Najbližšie kultúrne pamiatky sú v dostatočnej vzdialenosti od navrhovanej činnosti.

Vplyv na archeologické náleziská

Na území obce Petrovany je doposiaľ Archeologickým ústavom Slovenskej akadémie vied v Nitre evidovaných 7 archeologických lokalít: Hora – Hrad; Na pieskoch; Pri križi; Keveč, Hura a Silváš; Lesy; Chmeľník; Dúbrava. Žiadna z týchto lokalít sa nenachádza na záujmovom území a ani v jeho okolí. V dotknutom území nie sú evidované žiadne archeologické nálezy. V prípade archeologického náleziská počas realizácie banskej činnosti je nutné postupovať v zmysle zák. č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov. Vplyv navrhovanej činnosti na archeologické náleziská sa nepredpokladá.

Vplyv na paleontologické náleziská a významné geologické lokality

Vplyv na paleontologické náleziská a významné geologické lokality sa nepredpokladá. Ak počas ťažobných prác dôjde k objaveniu paleontologického náleziská, významného geologického náleziská bude navrhovateľ postupovať v súlade s platnými právnymi predpismi – zák. č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov a vyhlášky MŽP SR č. 213/2000 Z.z. o chránených nerastoch a chránených skamenelinách a o ich spoločenskom ohodnocovaní.

Hodnotenie zdravotných rizík

Umiestnenie zmeny navrhovanej činnosti je mimo zastavaného územia obce Petrovany, miestnej časti Močarmany. Charakter navrhovanej činnosti nenesie so sebou zdravotné riziká pre obyvateľstvo obytnej zóny. Mobilné zdroje hluku – lopatové rýpadlá, nakladače, buldozéry ako aj prejazdy nákladných automobilov, ktoré sa očakávajú v súvislosti s navrhovanou činnosťou budú produkovať nepravidelné hlukové emisie a imisné prírastky NO_x a CO. Tieto opísané vplyvy majú síce negatívny, ale lokálny charakter s dopadom prevažne na zamestnancov lomu. Práce, pri ktorých sú zamestnanci vystavení zdravotným rizikám faktorov práce zamestnávateľ rieši v súvislosti s ustanoveniami zák. č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Počas prevádzky je nevyhnutné, aby zamestnanci dodržiavali pracovné postupy a pracovnú disciplínu, pri práci používali ochranné pomôcky a dodržiavali opatrenia navrhnuté v prevádzkovom poriadku a ostatných dokumentoch prevádzky lomu.

Pri projektovanej banskej činnosti sa musia dodržiavať ustanovenia: zákona č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva (banský zákon), ako vyplýva zo zmien a doplnení vykonaných zákonmi SR, zákona SNR č. 51/1988 Zb. o banskej činnosti, výbušnách a o štátnej banskej správe v znení neskorších predpisov a z neho vyplývajúce vykonávacie vyhlášky, zákona NR SR č. 124/2006 Z.z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci, vyhláška č. 374/1990 Zb. SÚBP a SBÚ o bezpečnosti práce a ostatnými súvisiacimi predpismi, NV č. 115/2006 Z.z. o minimálnych zdravotných a

bezpečnostných požiadavkách na ochranu zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou hluku, 392/2006 Z.z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách pri používaní pracovných prostriedkov, zákon č. 311/2001 Z.z. zákonník práce v znení neskorších predpisov a ďalšie súvisiace zákony, vyhlášky, nariadenia, výnosy a ustanovenia platných STN.

Základné opatrenia na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci boli spracované v zmysle ustanovení zákona č. 44/1989 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva / banský zákon/ v znení zákona SNR č. 498/1991 Zb. a vyhlášky SBÚ č. 29/1989 Zb. o bezpečnosti práce a prevádzky pri banskej činnosti a činnosti vykonávanej banským spôsobom na povrchu a ďalších súvisiacich predpisov a zákonov. Pre výkon prác na úseku bezpečnosti práce a prevádzky sa budú dodržiavať nasledovné opatrenia:

1) Pracovisko - priestor určený na výkon prác musí vyhovovať zákonným ustanoveniam o bezpečnosti práce a prevádzky (zákon NR SR č. 124/2006 Z.z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci, vyhláška SBÚ č. 29/1989 Zb. o bezpečnosti práce a prevádzky pri banskej činnosti a činnosti vykonávanej banským spôsobom na povrchu a ďalšie súvisiace predpisy a zákony).

2) Dokumentácia na výkon prác v ťažobní musí byť uložená na mieste s prístupom pre pracovníkov, ktorí sú povinní ju dodržiavať a kontrolovať.

3) Každý, kto spozoruje nebezpečenstvo, ak nemôže nebezpečenstvo odstrániť sám, oznámi to ihneď priamemu nadriadenému, resp. držiteľovi povolenia alebo štátnym kontrolným orgánom podľa povahy nebezpečenstva. V prípade mimoriadnej udalosti musí byť zabezpečené a zachované bez porušenia miesto udalosti.

4) Na pracovisku musí byť zabezpečená pre pracovníkov ochrana pred nepriaznivými poveternostnými vplyvmi a zabezpečená prvá pomoc pri úraze alebo náhlom ochorení.

5) Zabezpečiť, aby:

- objekty, pracoviská a zariadenia boli ohradené alebo inak zabezpečené proti vstupu nepovolaných osôb.

- otvory, priehlbne, prepadliny a iné miesta, kde hrozí nebezpečenstvo pádu osôb, sa musia zakryť, ohradiť alebo zasypať.

- organizácia určí spôsob zabezpečenia miest hore uvedených proti vstupu nepovolaných osôb a lehoty ich kontrol.

- zákaz vstupu nepovolaných osôb sa musia vyznačiť na bezpečnostných tabuľkách pri všetkých vchodoch, prístupoch a cestách k nim.

- zabezpečiť pre všetkých pracovníkov, ktorí vstupujú do miest s nebezpečenstvom pádu predmetov ochranné prilby.

- dodržiavať všetky podmienky a ustanovenia určené bezpečnostnými predpismi týkajúcich sa ťažobnej činnosti v povrchových banských priestorov.

So zmenou navrhovanej činnosti sa nepredpokladajú významnejšie odchýlky od štandardných režimov činnosti, stavu a kvality kontaktného prostredia s primárnymi, alebo sekundárnymi vplyvmi na zdravotný stav obyvateľstva. Technológia ťažby suroviny je minimálnym zdrojom hluku a prachu. Táto skutočnosť je aj dôsledkom dostatočnej vzdialenosti pracoviska od obydľí. Pri šírení hluku a prachu sa uplatňuje vzdialenostný odstup od obytných zón, reálne nízka frekvencia a časová nespojitosť vykonávaných prác. Obdobie prevádzky ťažobného priestoru - povoľovanie prevádzkovania a samotné prevádzkovanie zmeny navrhovanej činnosti podlieha aj rozhodnutiam príslušných orgánov na ochranu zdravia ľudí a ochrany ovzdušia. Vzhľadom na objektívne dostatočnú vzdialenosť areálu od objektov na bývanie, s ohľadom na prirodzené tlmenie nepriaznivých výstupov vzdialenosťou a prirodzenou vlhkosťou ťaženej suroviny, sa nepredpokladá vyžarovanie hluku a prachu z vnútorného prostredia lomu v miere a úrovniach potenciálne obťažujúcich obyvateľov. Prevádzkovanie v plánovanom rozsahu a režime pravdepodobne nezmení únosný vplyv na zdravie obyvateľstva a prostredie pri zachovaní predpisov na ochranu zdravia ľudí a ochrany ovzdušia.

Nevratnými vplyvmi posudzovanej ťažby budú len vplyvy na horninové prostredie a krajinný raz. Čiastočne nevratný bude vplyv na faunu a flóru dotknutého územia. Po ukončení ťažby je možné uviesť krajinu do pôvodného stavu, čo sa ale nemusí považovať jednoznačne za reálne a uskutočniteľné. Hodnota krajinného razu bude závisieť i od spôsobu a formy následnej rekultivácie vyťaženého územia po ukončení činnosti – vydobytia ložiska vo vymedzenom území. Rovnako nevratným bude i vplyv na horninové prostredie, nakoľko vyťažené ložisko nie je v žiadnom prípade možné uviesť do pôvodného stavu. Ťažba predstavuje významné terénne úpravy, ktorými sa znižuje objem horninových vrstiev. Pri dodržaní technologických predpisov ťažby sa nepredpokladá rozvoj svahových deformácií a závalov.

Hlučnosť, zvýšená frekvencia pohybu mechanizmov, ako aj priama fyzická prítomnosť ľudí v území ložiska nespôsobí únik vyskytujúcich a hniezdiacich druhov vtákov v bezprostrednom okolí ložiska do vzdialenejšieho prostredia resp. úplne ich vymiznutie z atakovaného priestoru.

Činnosť sa navrhuje v jednom variante. Navrhovaná činnosť je nadviazaná na zásoby tehliarskych hĺn vo vymedzenom území v k. ú. Močarmany, ktoré sú dlhodobo otvorené, pripravené na ťažbu ako aj využívané.

Navrhovaná činnosť v porovnaní s nulovým variantom prináša:

- riziká súvisiacimi so zásahom do krajinného rázu územia
- pozitívami súvisiacimi so sociálno-ekonomickými prínosmi pre tento región a pre obchodnú bilanciu SR

Ďalšie možné riziká spojené s realizáciou navrhovanej činnosti

Potenciálne riziká poškodenia a ohrozenia životného prostredia a zdravia osôb možno predpokladať pri: zlyhaní technických opatrení ako sú poruchy a havárie technologických zariadení a dopravných prostriedkov, zlyhaní ľudského faktora, nedodržaní pracovnej a technologickej disciplíny, nepredvídaných prírodných vplyvov napr. privalové dažde, úder blesku, nepriaznivé poveternostné podmienky.

Najzákladnejšie riziká tvoria prevádzkové havárie, ktoré nie je možné úplne vylúčiť. Tieto riziká možno minimalizovať dodržiavaním všeobecne záväzných predpisov, prevádzkových, manipulačných a havarijných plánov. Pre zníženie resp. minimalizáciu rizika vzniku prevádzkovej havárie sa realizujú opatrenia, ďalej sa realizujú školenia zamestnancov pracujúcich na jednotlivých častiach prevádzky. Riziká súvisiace s prevádzkou lomu možno rozdeliť nasledovne: výskyt prevádzkových havárií nepresahujúcich vymedzený priestor na dobývanie (napr. havária ťažobných mechanizmov, únik ropných látok do horninového prostredia a podzemných vôd, požiar a pod.), dopravné nehody pri transporte materiálu.

Na vylúčenie resp. minimalizovanie rizík súvisiacich s realizáciou navrhovanej činnosti sú zavedené a pre budúce obdobie určené opatrenia organizačného, bezpečnostného a technického charakteru vypracované a schválené v zmysle platných banských a súvisiacich predpisov.

Predpokladané vplyvy presahujúce štátne hranice

Vplyvy navrhovanej činnosti presahujúci štátne hranice sa vzhľadom na charakter činnosti a dostatočnú vzdialenosť od štátnych hraníc nepredpokladá.

Opatrenia na zmiernenie nepriaznivých vplyvov navrhovanej činnosti na ŽP

Účelom navrhovaných opatrení je predchádzať, zmierniť, minimalizovať alebo kompenzovať predpokladané vplyvy činnosti, ktoré môžu vzniknúť počas prevádzky lomu. Počas prevádzkovania navrhovanej činnosti je potrebné dôsledné dodržiavanie platných technologických, bezpečnostných a protipožiarnych predpisov a platných všeobecne záväzných právnych predpisov a noriem. Na zmiernenie nepriaznivých vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie sa navrhujú opatrenia uvedené v nasledujúcich bodoch.

V oznámení o zmene navrhovanej činnosti sú uvedené nasledovné opatrenia:

1) Ťažobná organizácia alebo dodávateľia ťažobných prac zabezpečia vyhovujúci technicky stav mechanizmov používaných pri ťažbe, ktorý bude eliminovať riziko ohrozenia kvality územia pred znečistením ropnými látkami. Základom je technologická disciplína a operačná pripravenosť pre prípadnú sanáciu. V prípade škody organizácia vykonávajúca dobývanie ložiska uhradí tieto škody.

- Organizácia zabezpečila sprístupnenie ťažobného priestoru tak aby neboli dopravné cesty situované mimo plochu určenú na dobývanie a uskladnenie suroviny

- Sklárky surovín sú situované na plochách ktoré rieši prevádzková dokumentácia

- Všetci zamestnanci poverení výkonom prác v ťažobni sú poučení s technologickými postupmi, dopravným poriadkom, havarijným poriadkom a ostatnými pokynmi zamedzujúcimi spôsobeniu škôd na okolitých pozemkoch.

2) Ťažobná organizácia zabezpečí, aby v priestore ťažby bola vylúčená možnosť parkovania dopravných automobilov a iných dopravných mechanizmov, ako aj manipulácia s pohonnými hmotami, olejmi, resp. inými znečisťujúcimi látkami vo vzťahu k ochrane prírody a krajiny ako aj ochrany kvality povrchových a podzemných vôd. - Dažďové vody sú bezpečne odvedené na miesto prirodzeného vsakovania.

3) Ťažobná organizácia zabezpečí, aby nedochádzalo k vjazdu motorových vozidiel mimo ťažobný priestor na vegetačný kryt okolitých parciel, ktoré poľnohospodársky využívané. 4) Odstavovanie vozidiel bude na vyznačených miestach v areáli prevádzky tehelne na parkovacom

mieste vedľa vstupu do areálu prevádzky a iba za súhlasu konateľa organizácie. Na ostatných miestach je zákaz parkovania. - Sústredená voda z ťažobného priestoru je ako banská voda využitá pre technologické účely.

5) Z hľadiska rizík kontaminácie ropných látok, budú dodržiavané ustanovenia vodného zákona v znení ďalších predpisov. - Ťažobná organizácia zabezpečuje kontrolu vyhovujúceho technického stavu mechanizmov a nákladných motorových vozidiel.

6) Dopravné cesty v ťažobní budú upravené a v prípade potreby spevnené kamennou, resp. tehlovou drvou, na zamedzenie vzniku prachu budú podľa potreby skrúpané vodou.

7) Dokumentácia plánu ťažby, ako aj iné súvisiace doklady budú uložené na mieste s prístupom pre pracovníkov, ktorí sú zodpovední za dodržiavanie a kontrolu prác.

8) Ťažobná organizácia bude s postupom ťažobnej činnosti vykonávať rekultiváciu a revitalizáciu vyťaženého priestoru podľa odsúhlaseného a platného plánu technickej a biologickej rekultivácie, ktorý bol posúdený RCOP Prešov.

9) Po ukončení ťažby organizácia zabezpečí zameranie a zakreslenie skutočného stavu miesta ťažby do technickej dokumentácie a túto dokumentáciu predloží orgánu štátnej vodnej správy a správcovi toku.

10) Ťažobná organizácia umožní na výkon dozornej činnosti voľný vstup pracovníkom orgánu ochrany prírody a krajiny a orgánu ochrany povrchovej a podzemnej vody.

Organizácia na zmiernenie vplyvu navrhovanej činnosti na životné prostredie bude v priebehu ťažobnej činnosti: 1) Ochránovať okolitú poľnohospodársku pôdu tak, aby sa ťažbou nezhoršila jej kvalita. 2) Zabezpečovať riadne a neškodné odvedenie dažďových vôd z lokality navrhovanej činnosti. 3) Kontrolovať a udržiavať systém odvádzania banských vôd z ťažobného priestoru. 4) V závislosti od počasia a poveternostných podmienkach bude realizovať odprašovacie opatrenia na dopravných cestách na lokalite navrhovanej činnosti, na skládkach suroviny a na skládke humusového horizontu. 5) Bude dbať o ochranu podzemných a povrchových vôd a zabráňovať nežiaducemu úniku látok do pôdy, podzemných a povrchových vôd aby sa nenarušili odtokové pomery územia.

Opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie sú navrhnuté tak, aby boli technicky reálne pre všetky zúčastnené strany a realizovateľné a bez vplyvu na časový harmonogram a ekonomiku činnosti ťažby.

OÚ Prešov na základe komplexných výsledkov zisťovacieho konania, t.j. kritérií, uvedených v prílohe č. 10 zákona o posudzovaní vplyvov, prihliadnúc na doručené stanoviská, informácie z oznámenia o zmene navrhovanej činnosti, doplnené informácie navrhovateľom k pripomienkam dotknutých subjektov zisťovacieho konania rozhodol, že predmet zisťovacieho konania sa nebude posudzovať podľa zákona o posudzovaní vplyvov.

V procese zisťovacieho konania bol identifikovaný priamy negatívny vplyv zmeny navrhovanej činnosti na horninové prostredie postupným vyťažením nerastných surovín - tehliarskych hĺn, ktorý bude nevratný. Na znečistení ovzdušia sa bude podieľať zvýšená prašnosť, ktorá je však dočasným vplyvom s lokálnym pôsobením, intenzitu ktorej je možné eliminovať vhodnými technickými opatreniami, uvedenými vo výroku tohto rozhodnutia. Vzhľadom na vzdialenosť od najbližšej obytnej zóny a morfológie terénu sa nepredpokladá negatívne hlukové pôsobenie zmeny navrhovanej činnosti na najbližšie zastavané územie. Realizáciou zmeny navrhovanej činnosti dôjde k nepriaznivému vplyvu na pôdu, pretože zmena navrhovanej činnosti bude mať požiadavky na zámer poľnohospodárskej pôdy v rámci hraníc ložiska nevyhradeného nerastu Močarmany, pričom dôjde k dočasnému odňatiu poľnohospodárskej pôdy na nepoľnohospodárske účely. Poľnohospodárske pôdy nachádzajúce sa v predmetnom území sú zaradené podľa kódu BPEJ najmä do 6.skupiny, menej do 7 a 8 skupiny kvality. Nenachádzajú sa tu chránené poľnohospodárske pôdy zaradené do 1. - 4. skupiny kvality. Po vydobytí zásob bude vykonaná technická a biologická rekultivácia, priestor po rekultivácii bude spätne odovzdaný na pôvodný účel využívania - poľnohospodárska činnosť. V dôsledku ťažby sú už v okolitej krajine jestvujúce fyzikálne zmeny, ktoré zmenili pôvodný ráz krajiny tým, že v prírodnom prostredí vznikol nový prvok povrchového lomu. Rozšírením územia pre dobývanie tehliarskej suroviny budú tieto zmeny výraznejšie, dôjde k postupnej zmene reliéfu krajiny. Najvýraznejšia zmena sa prejavila pri zahájení činnosti pred viac ako 40 –timi rokmi, kedy došlo k odstráneniu pôvodného rastlinného krytu na ploche lomu a tým k zmene prírodných štruktúr v predmetnom území. Vplyv na užívanie zeme sa prejaví v trvalom vydobytí ložiska tehliarskych hĺn v predmetnom území. Tento vplyv bude lokálny, nevratný, stredne významný. Pre zmiernenie negatívnych vplyvov banskej činnosti na dotknuté územie bude po vyťažení zásob vykonaná technická a biologická rekultivácia podľa odsúhlaseného a platného plánu technickej a biologickej rekultivácie

Identifikované negatívne vplyvy sa svojou kvantitou alebo kvalitou nevymykajú štandardom obvyklým pre tento typ navrhovaných činností a nepredpokladá sa, že by spôsobovali prekročenie limitov povolených podľa osobitných predpisov (hluk, kvalita ovzdušia).

V procese zisťovacieho konania o posudzovaní vplyvov zmeny navrhovanej činnosti na životné prostredie boli preskúmané aj možné opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie a zdravie, a to nielen z hľadiska potlačania negatívnych vplyvov, ale aj z hľadiska podpory vplyvov pozitívnych. Relevantné a realizovateľné opatrenia sú uvedené vo výroku tohto rozhodnutia ako podmienky súhlasu s realizáciou zmeny navrhovanej činnosti. Kumulatívne vplyvy zmeny navrhovanej činnosti s inými vplyvmi na životné prostredie alebo obyvateľov sa predpokladajú v akceptovateľnom rozsahu pri splnení podmienok uvedených vo výroku tohto rozhodnutia.

Ak sa zistí, že skutočné vplyvy posudzovanej činnosti sú väčšie, ako sa uvádza v oznámení o zmene navrhovanej činnosti, je ten, kto činnosť vykonáva, povinný zabezpečiť opatrenia na zosúladenie skutočného vplyvu s vplyvom uvedeným v zámere a v súlade s podmienkami určenými v rozhodnutí o povolení činnosti podľa osobitných predpisov.

Na základe dostupných informácií a vykonaného hodnotenia vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie a jeho zložky, je možné pre navrhovanú činnosť v dotknutom území požiadať o povolenie podľa osobitných predpisov.

OÚ Prešov dospel k záveru, že činnosť nespôsobí významný nepriaznivý vplyv na životné prostredie a zdravie obyvateľstva v dotknutom území, ako aj na území obce Petrovany. Vzhľadom na umiestnenie, rozsah a charakter navrhovanej činnosti, nebudú produkované emisie alebo iné vplyvy, ktoré by prispievali k diaľkovému znečisteniu alebo cezhraničnému negatívne vplyvu na zložky životného prostredia susedných štátov. Riziká navrhovanej činnosti sa pohybujú v spoločensky prijateľnej miere a je možné im predchádzať opatreniami na zmiernenie nepriaznivých vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie uvedenými v kap. IV.10 predloženého zámeru ako aj podmienkami zmiernujúce vplyv navrhovanej činnosti na životné prostredie, ktoré určil OÚ Prešov navrhovateľovi v súlade s § 29 ods. 13 zákona o posudzovaní vplyvov. OÚ Prešov sa stotožnil s opisom všetkých kapitol navrhovanej činnosti uvedeným v zámere.

Na základe uvedených skutočností nie je predpoklad, že by sa v rámci povinného hodnotenia podľa zákona o posudzovaní vplyvov, získali akékoľvek nové skutočnosti o vplyvoch navrhovanej činnosti na životné prostredie oproti tým, ktoré sú popísané v zámere a doplnených podkladoch.

V procese zisťovacieho konania o posudzovaní vplyvov navrhovanej činnosti bola identifikovaná verejnosť:

- Združenie domových samospráv o.z., Rovniankova 1667/14, 851 02 Bratislava

Upozornenie: Podľa § 29 ods. 16 zákona o posudzovaní vplyvov dotknutá obec o rozhodnutí vydanom v zisťovacom konaní bezodkladne informuje verejnosť na svojom webovom sídle, ak ho má zriadené a na úradnej tabuli obce.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie podľa § 53 a § 54 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov na Okresný úrad Prešov, odbor starostlivosti o životné prostredie, oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia, Námestie mieru 3, 080 01 Prešov v lehote do 15 dní odo dňa oznámenia doručením písomného vyhotovenia rozhodnutia účastníkovi konania.

Verejnosť má právo podať odvolanie proti rozhodnutiu aj vtedy, ak nebola účastníkom zisťovacieho konania. Za deň doručenia rozhodnutia sa pri podaní takéhoto odvolania považuje pätnásty deň zverejnenia rozhodnutia vydaného v zisťovacom konaní, podľa § 29 ods. 15 zákona o posudzovaní vplyvov. Verejnosť podaním odvolania zároveň prejaví záujem na navrhovanej činnosti a na konaní o jej povolení.

Rozhodnutie vydané v zisťovacom konaní oprávňuje navrhovateľa navrhovanej činnosti v súlade s § 29 ods. 12 zákona o posudzovaní vplyvov podať návrh na začatie povoľovacieho konania k navrhovanej činnosti.

Toto rozhodnutie je preskúmateľné súdom po vyčerpaní všetkých riadnych opravných prostriedkov a po nadobudnutí právoplatnosti.

PaedDr. Miroslav Benko, PhD. MBA , LL.M.
vedúci odboru

